

veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 15
maandag 13 januari

Jaargang 23 - 1996-1997

afgifte: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

**Kots-à-projets:
nieuwe wijn
in oude zakken?**

Unief geeft fiat

December, de laatste maand van het oude jaar. De maand waarin de universitaire overheid na ellenlange discussies eindelijk het fiat gaf voor de start van de projekthuizen. Wat houden die projekthuizen eigenlijk in? Waarin verschillen ze van gemeenschapshuizen? Zijn de kots-à-projets een goedkope imitatie van het systeem zoals het in Louvain-la-Neuve bestaat, of was het de enige mogelijkheid om het bestaan aan gemeenschapshuizen in Leuven uit te breiden?

De vraag naar gemeenschapshuizen laat zich in Leuven al geruime tijd sterk voelen, vanuit twee verschillende bekommernissen. Ten eerste zijn het vooral ouderejaars die deze vraag stellen. De konklusie van de Raad van Studentenvoorzienigen lag dan ook voor de hand: vooral ouderejaarstudenten voelen zich aangetrokken tot gezinsbenaderende woonvormen. Aangezien het bestaande aanbod van gemeenschapshuizen veel te beperkt blijkt, wil de academische overheid haar steentje bijdragen om het bestaande aanbod van gemeenschapshuizen in Leuven op te drijven. Ten tweede is men ook van plan een gemeenschappelijk leitmotiv aan de woongroep mee te geven. Door te gaan werken rond een voor de Raad interessant project in de sfeer van democratisering, milieu, solidariteit, cultuur, sport, integratie of andere thema's, hoopt men de studenten in de toekomst opnieuw meer samen te brengen. Zo slaat men twee vliegen in een klap.

Het bestaande aanbod van gemeenschapshuizen uitbreiden dus. Daarvoor dient men echter huizen aan te kopen. En hier wringt het financiële schoentje. De

'Tex Avery directs The Marquis De Sade'

Vanaf 13 januari tot 7 februari staat de programmatie van het Stuc volledig in het teken van de muziek van John Zorn. Zowel films waarvoor hij de muziek componeerde als films die een grote invloed uitoefenden op zijn ontwikkeling, komen uitgebreid aan bod. Veel van deze films zijn voor het eerst in Europa te zien, en het kan nog een hele tijd duren vooraleer dat nog eens gebeurt. Een film, 'Sabbath in Paradise', is op dit moment zelfs nog niet af. Geen wonder dat een van de filmmaaksters speciaal uit de Verenigde Staten komt overgevoelen om het John Zornfestival bij te wonen, en dat Stuc met dit initiatief de buitenlandse pers haalt.

(bd)

aankoop van bijkomend patrimonium is een beslissing die gevolgen heeft op andere domeinen. Immers, indien men geld vraagt voor aankoop van nieuwe gebouwen, dient men automatisch te besparen op andere posten zoals groot onderhoud, voeding, gezondheid en sociale dienst. Hierbij komen dan nog eens een aantal twijfels, gestoeld op negatieve ervaringen uit het verleden.

Afgeleefd

Die negatieve ervaringen met gemeenschapshuizen dateren vooral uit de jaren zeventig en tachtig. Ook toen eksperimen-

teerde de huisvestingsdienst met gemeenschapshuizen. Dit bezorgde de universitaire overheid echter een serieuze kater. De huizen die de universiteit huurde en verder onderverhuurde aan studenten werden op de kortst mogelijke tijd afgeleefd. Op die manier ontstonden er ernstige problemen bij het verlaten van de huizen. De eigenaars eisten immers dat men de huizen in de oorspronkelijke staat terug zou overdragen. Dit bleek meermaals problemen te geven en de les die de universiteit hieruit trok, was dan ook dat er voor een projekt rond gemeenschapshuizen een strikte opvolging noodzakelijk is.

Het schrikbeeld van het afgeleefde en slecht onderhouden gemeenschapshuis bleef tot op heden bestaan en beïnvloedde de discussies allesbehalve positief. De universiteit eiste dan ook een aantal garanties vooraleer ze mee in het bootje van de themahuizen zou stappen. Deze garanties werden uitgewerkt onder de vorm van een aantal tegenprestaties. De vraag om zich in te zetten voor een groep van medestudenten volstond in de ogen van de unief niet langer. Potentiële bewoners zouden zich in de toekomst ook voor een thema van algemeen belang moeten inzetten. Op die manier koppelt men één van de belangrijkste taken van Sociale Voorzieningen — het creëren van woonegelegenheden — aan behoeften als begeleiding, integratie en het engagement van studenten in de maatschappij. Een eerste meerwaarde ten opzichte van gemeenschapshuizen dus, die men aan het projekt van de themahuizen tracht mee te geven.

Een andere meerwaarde van de huizen ligt op het gebied van waarden en waar-

denbeleving. Twee zaken die de katholieke intellectueel — zoals hij in de natte droom van de Leuvense universitaire overheid

vervolg op p. 3

Restaurant

Het Koraalrif

(vroeger Blauwputois)

Studenten opgelet!

Gedurende de wintermaanden voeren wij een **promotie** en bieden per 2 studenten

1 volledige warme dagschotel gratis:

soep
vlees of vis
dessertbar

op vertoon van studentenkaart
geldig alle wekdagen 's middags en 's avonds

Tiensevest 10, 3000 Leuven, ☎ 016/22.31.52

advertentie

binnenin

Jongeren en politiek 4

Een radikaal democratisch projekt houdt in: respect voor alle groepen van mensen en hun specifieke eigenschappen. Zeg dus niet "hij is klein", maar zeg "hij is een boom van een vent, maar een beetje kort afgezaagd". Zeg niet "zijn haar is slecht geknipt", maar zeg "hij heeft het Alma-logo in zijn nek laten scheren." Zeg niet "wij rekupereren de witte mars", maar zeg "het is een radikaal en democratisch projekt."

Ionesco 8

Zeg niet "vrouw aan de haard", maar zeg "een huis zonder huisvrouw is als een lantaarn zonder licht". Zeg niet "deze kerel heeft geen kloten", maar zeg "hij is een schoolvoorbeeld van de Nieuwe Man". Zeg niet "hij kan niet eens een zinnige plot bedenken", maar zeg "het theater is absurd".

Sirke! 9

Zeg niet "deze vrouw heeft een snor", maar zeg "zij ondergraft de traditionele rollenpatronen". Zeg niet "hij heeft een bierpens", maar zeg "deze man heeft drinkspijeren". Zeg alstublieft niet "het kan onmogelijk de bedoeling geweest zijn", maar zeg "dit werk is best wel mooi".

Leven met seropositiviteit

Inze en volgende weken loopt de tweede editie van de Aidskampagne die door Medica wordt opgezet. Hoogtepunt is de Aidsweek die begint op 16 januari. In het kader van deze actie zal de Leuvense student kunnen deelnemen aan allerlei activiteiten die rond dit thema worden aangeboden. Doel van de campagne van dit jaar is, naast preventie, ondermeer het wegnemen van onbegrip en angst. Deze gevoelens overheersen immers nog al te zeer bij onze contacten met seropositieven.

Het rode lintje is het internationale symbool van het Aidsbewustzijn en de solidariteit met hiv-positieven. Het lintje moet ook duidelijk maken dat seksualiteit tegenwoordig op nog een bijkomende moeilijkheid stuit. Aids heeft er namelijk voor gezorgd dat seks door iedereen op een veilige manier moet beleden worden. Dit solidariteitssteeksel sluit heel goed aan bij het doel van de campagne.

Dagelijks wordt wereldwijd aan vele mensen het pijnlijke nieuws meegedeeld dat ze seropositief zijn. Hoe verteer je dergelijk nieuws, hoe reageert je omgeving.

hoe kijk je zelf tegen je vriend(in) aan als die plots seropositief blijkt te zijn? Deze aspecten wil Medica dit jaar concreet wat meer in de schijnwerpers brengen. Medica wil er ons met haar campagne dus op wijzen dat we pas stilstaan bij seropositiviteit wanneer we er in onze eigen omgeving wel gekonfronteerd worden. Aanvaarding van het feit dat deze mensen seropositief zijn is zeer belangrijk, dit is immers een eerste stap naar de integratie van seropositieven.

Maar naast een sensibiliseringsactie wil Medica ook de andere dagelijkse problemen van de seropositieven onder de aandacht brengen, door verschillende acties. Op drie december 1996 organiseerde Medica in samenwerking met andere faculteiten reeds een aantal workshops in Leuven. Nu wordt ook het secundair onderwijs bij deze campagne betrokken. Gedurende de eerste drie weken van januari zullen geneeskunde-studenten in de Leuvense middelbare scholen een lessenreeks verzorgen, waarin preventie centraal zal staan. Op donderdag 16 januari wordt de start van de Aidsweek gegeven, met een debat rond de psychosociale en financiële problemen waarmee seropositieven gekonfronteerd worden. Ten slotte wordt er op 22 en 23 januari een humoravond en een folkavond georganiseerd.

Alan Greenspan krijgt eredoktoraat

Traditioneel worden de eredoktoraten op Lichtmis (2 februari) uitgereikt. Maar er mag al eens afgeweken worden van die datum. Dit jaar wordt de voorzitter van de Amerikaanse centrale bank, Alan Greenspan, een drietal weken eerder dan zijn vier 'lotgenoten' met de titel doctor honoris causa gehuldigd.

Greenspan heeft in zijn functie meer greep op de Amerikaanse economie dan de president. Door de positie van de Verenigde Staten en de dollar op wereldvlak, draagt hij ook de grootste verantwoordelijkheid voor het behoud van de internationale prijsstabiliteit. Dat zijn macht en verantwoordelijkheid groot zijn, bewees hij begin december op treffende wijze. Een toespraak tijdens een diner van het Amerikaanse Instituut voor Ondernemingen deed de financiële markten wereldwijd schrikken. Zijn waarschuwing voor de irrationele uitbundigheid die vooral de aandelenmarkten in haar greep zou kunnen krijgen, zorgde voor een verlies op de markten van Amsterdam tot Tokio. Volgens een medewerker van Greenspan, had hij dit slechts terloops gezegd en was hijzelf verrast door het effect.

Alan Greenspan (61) heeft pas op latere leeftijd zijn studies economie afgemaakt, hij was toen al adviseur van president Nixon. Later was hij lid van verschillende adviesraden van de republikeinse regeringen. Hij heeft als voorzitter van de centrale bank — een functie die hij al tien jaar uitoefent — een zeer grote geloofwaardigheid kunnen opbouwen. Dit dankt hij aan het feit dat hij niet als zijn voorganger Volcker erin slaagde de inflatie laag te houden. Bij Volcker ging dit echter ten koste van zeer hoge rentevoeten en een diepe recessie. De laatste jaren zijn de Verenigde Staten er echter in geslaagd een economische groei te forseren en banen te creëren. Natuurlijk een niet onaardige verwezenlijking voor deze oud-saxofonist van een rondtrekkende jazzband.

Dinsdag wordt de man om 9.45 u. verwacht op het stadhuis voor de ondertekening van het Gulden Boek, waarna de stoet van togati hem naar de Pieter de Somer-aula begeleidt. Daar zal hij na enkele toespraken — onder andere van premier Dehaene — zijn eredoktoraat in ontvangst mogen nemen. Na de obligate receptie en lunch, wordt hij om 16.00 u. weer naar de luchthaven gebracht. Over deze uitreiking en meer informatie over de andere eredoktoraten kan u best de Veto's van de volgende weken in de gaten houden.

(rg)

berichten

Fabuleus

Dat is de naam van een jongerenteater in Leuven, dat dringend op zoek is naar twaalf (m/v) acteurs en vier muzikanten (tussen 15 en 20 jaar), om samen een nieuwe teaterproductie op te zetten. Alle komedianten die zich hierdoor aangesproken voelen kunnen de hoorn van de haak lichten en stante pede bellen naar Artforum/Fabuleus op tel. 22.78.55 (voor 17.00 u) of 23.17.59 ('s avonds). De repetitieperiode begint in maart en de première is voorzien op het vierde internationale Fabuleusfestival tijdens de herfstvakantie van '97.

Sterrenjacht

Wie met zijn kop per se op TV (binnenkort VRT) wil, kan schrijven naar "TVI zoekt TV-talent", Kamer 8L24, 1043 Brussel. De openbare omroep is namelijk (vriesteloot?) op zoek naar jongeren — de 'Sterrenwachters' zijn op — die zin hebben om achter én voor de schermen te komen werken, als presentatoren, animatoren, en noem maar op. En dan nog durven zeggen dat er geen

toekomst is voor de jeugd.

Sociale Raad verkiest

Sociale Raad zoekt twee geëngageerde kandidaten om de studenten te vertegenwoordigen in de Vereniging voor Vlaamse Studenten (VVS). Kandidaten kunnen zich komen voorstellen op de Algemene Vergadering van vrijdag 24 januari om 22.00 u in de 's Meiersstraat 5.

Minder auto voor meer mobiliteit?

Een steeds groeiend aantal studenten komt naar Leuven met de auto. "Sommigen rijden er elke dag mee naar huis, anderen slechts één keer per week. Intussen nemen de auto's heel wat plaats in en worden ze op lesdagen onnodig gebruikt. Studentenauto's horen niet in de stad. De afstand van het kot naar de les is nooit te groot om te voet of per fiets af te leggen", zo luidt het bij de stad.

Leuven is een studentenstad bij uitstek en de student wordt ook wel gemakkelijk geveerd wanneer er zich problemen stellen. Er is duidelijk sprake van een groeiend mobiliteitsprobleem, dat hand in hand gaat met een toenemende immobiliteit van een steeds groter deel van de bevolking, een groeiend onveiligheidsgevoel en stijgende milieuproblemen en een afnemende leef-

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Op het podium zullen we ondermeer worden getraceerd op Luka Bloom en zullen de winnaars van Studio Brussel's WP Stutjens wedstrijd op de lachspieren proberen in te werken (zie agenda en Veto volgende week). Zelfs in het kader van zo'n serieuze campagne mag er al eens gelachen worden.

De opbrengst gaat naar het Zorgfonds, dat mensen met hiv/aids financieel zal ondersteunen. In 1994 werd het Overleg Zorg opgericht, een kruising van een denktank en een lobbygroep. Enerzijds sporen zij de tekorten en de problemen in de opvang van mensen met hiv/aids op. Anderzijds trachten zij structurele veranderingen te realiseren. Eén van de belangrijkste knelpunten blijkt de enorme financiële last die de verzorging van een hiv-infectie met zich meebrengt. Een maandelijkse kost van 18.000 frank voor medicatie en verzorging is geen uitzondering. Daarenboven zijn mensen met aids vaak niet meer in staat om hun job uit te oefenen. Hierdoor zijn ze afhankelijk van een vervangingsinkomen. Maar om dit te verkrijgen moet de administratieve mallemonen op gang worden getrokken. De langdurige erkenningsprocedure maakt het voor mensen met hiv/aids vaak moeilijk om een financiële tegemoetkoming te krijgen. Omdat deze procedure lang kan aanslepen beleeft de patiënt zijn laatste levensmaanden vaak in mensonwaardige omstandigheden. Daarenboven geven de artsen die de beslissingen nemen inzake sociale tegemoetkomingen soms onterecht negatief advies. Dit omdat ze onvoldoende op de hoogte zijn van het wisselende verloop van een hiv-infectie. Een cynicus zou zeggen dat iemand met hiv geluk heeft als hij voldoende ziek blijft op het moment dat hij voor de adviserende arts moet verschijnen.

Daarom ijvert het Overleg Zorg voor het versoepelen van de toegang tot sociale tegemoetkomingen voor mensen met hiv/aids. Zelf hebben ze het goede voorbeeld gegeven om in samenwerking met het Vlaams Aidscoördinaat (IPAC) het Zorgfonds op te richten. Dit is een speciale rekening om mensen met hiv/aids financieel bij te springen. Mensen met hiv/aids dienen dossiers in en ontvangen financiële steun voor medische kosten. Alle betrokkenen beseffen dat het Zorgfonds niet meer dan

baarheid (stadsuitbreiding). De nieuwe uitdagingen inzake mobiliteit dienen via de nodige know-how en maatschappelijke discussie te leiden tot een globale mobiliteitsaanpak met visie. Bovendien kan men de uitdagingen niet uit de weg gaan door de problemen af te schuiven op een deel van de bevolking, in casu de studenten.

Een lijnmazig net van goedkoop openbaar vervoer, degelijke spoorverbindingen, de nodige fietsakkomodatie en een veilig voetgangersverkeer vormen een eerste stap naar een andere mobiliteit en een leefbare stad. In Leuven gaat men de fietsers echter steeds harder aanpakken. Terwijl de fietser het moet stellen met hooguit 8.800 'gebreekte' fietsstallingen zijn er plannen voor nog meer autoparkeerplaatsen binnen de ring. In tegenstelling tot de stad wenst Sociale Raad (Sora) de nieuwe uitdagingen niet uit de weg te gaan. Sora pleit al langer voor een nieuw beleid inzake mobiliteit. Sora is één van de initiatiefnemers van Velo (Veilig en Ecologisch in Leuven Op de fiets), een sociaal tewerkstellingsproject met een duidelijk ecologische invalshoek. Via de recyclage van oude fietsvrakken kunnen ieder jaar weer een duizendtal studenten voor amper duizend frank een jaar lang in Leuven rondfietsen.

een tijdelijke oplossing kan zijn voor mensen met aids die in nood zitten. Een structurele financiële oplossing blijft het einddoel.

Pieter Van Heck
Raf Gerits

kolofon

's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 23, Nummer 15
13 januari 1997

Ver. uitg.: Ann Bries
Hoofdredaktie: Anemie Deckx
Redaktiesekretaris: Ann Bries
Redaktie: Dirk Bernard, Benny Debruyne, Bart Eeckhout, Martijn Graumans
Doka: Dirk Bernard, Peter Creemers
Medewerkers: Raf Gerits, Joris Janssens, Gert Meesters, Wim Vander Meersch, Pieter Van "my middle name is in the wrong place" Heck, Thierry Laenen, Nathalie Vermime, Kurt Wouters
Layout en Vormgeving: Dietmar Bosmans, Ann Bries, Benny Debruyne, Anemie Deckx, Steven Dupont, Dieter Geeraert, Raaf Geereililits, Martijn "37'9 le soir" Graumans, Joris "Wist ik maar wat Oscar Willy" Janssens, Thierry Laenen
Dtp: Filip De Keuleleere, Michaël Simonis, Hans Vandenabeele
Tekeningen: Ann Bries
Eindredaktie: Raf Gerits en Ann "Kool" Breeze

Internet-Veto: <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>

E-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit: Alfast Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Oplage: 9000 exemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen

Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;

buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;

over te schrijven op rek. nr. 001-

0959719-77

Redaktievergadering

iedere vrijdag namiddag om 16.00 u

Een nieuw mobiliteitsplan (1/12/'96) zorgt voor nieuwe uitgangspunten en uitdagingen. Bovendien moet men z'n visie blijven toetsen aan de mogelijke kritieken en mag men het maatschappelijk debat niet uit de weg gaan. Vandaar dat wij u graag uitnodigen om gedachten uit te wisselen rond het thema mobiliteit. Spring gerust eens binnen bij Sora in de 's Meiersstraat 5, elke werkdag tussen 14.00 en 18.00 u, of tel. 22.95.41.

Fietsboetes

Steeds meer studenten zijn het slachtoffer van het repressief stadsbeleid ten opzichte van fietsers. Om op een adekwate en structurele manier hierop te kunnen reageren wordt de werkgroep mobiliteit van Sociale Raad voor de gelegenheid omgedoopt in een klachtenburo. Eenieder die zich onheus behandeld voelt of gekonfronteerd werd met een fietsrazzia of met een boete van 2.000 frank en meer, kan met zijn/haar klachten terecht bij Sora (zie hoger).

Geloven in ekologie of ekologisch geloven

Edereen kan zich wel iets voorstellen bij gemeenschapshuizen. Deze worden immers bevoond door studenten die het nodig vinden om ondermeer samen te koken, samen huishoudproducten aan te kopen en met z'n allen naar de film te gaan. Op die manier ontstaat er een veel hechtere band tussen de bewoners. Toch is er nog een klein verschil tussen gewone gemeenschapshuizen en gemeenschapshuizen die werken rond een bepaald thema, de projekthuizen. Elders werd de meerwaarde van projekthuizen aangetoond. Wie echter genoeg heeft van de theorie en eens wil meemaken hoe het er in werkelijkheid aan toegaat in een projekthuis gaat best eens een kijkje nemen in de themahuizen van de Universitaire Parochie (UP) of in het Ekologisch Huis Ginkgo Biloba, gelegen in de Vlamingenstraat 116. Maar wie dat te ver of te koud vindt, kan echter ook vanuit zijn luie en warme zetel het hiernavolgende artikel doornemen.

Beiden beogen hetzelfde doel, namelijk het groeperen van mensen om hen samen te laten leven en werken rond één of meerdere thema's. Maar bij de konkrete invulling van deze doelstelling verschillen ze wezenlijk van elkaar. Waar in de gemeenschapshuizen van UP vooral het samen leven en het samen geloven in al de mogelijke schakeringen centraal staan, werkt men bij Ginkgo Biloba meer specifiek rond thema's met een sociale en ekologische bekommernis. Toch staat bij beide projekthuizen respect voor mens en milieu centraal.

Redding

Bij UP spreidt men een beperkt aantal thema's over een elftal gemeenschapshuizen. Elk van die gemeenschapshuizen telt tussen de vijf en de twintig studenten die een heel jaar rond een bepaald thema werken. Hiertoe houdt men wekelijks een kotvergadering waar de groep in samenwer-

king met een kotpastor activiteiten en acties voorbereidt. Op sociaal gebied werkt men in de UP-themahuizen rond projecten als gastvrijheid en multicultureel samenleven. Ook het milieu komt aan bod. Dit gebeurt bij 'Ekogene', een projekthuis waar een aantal groenvoelende jongeren willen samenleven vanuit beweging voor de mens en het milieu. Hun kristelijk geloof en bijbelteksten gebruiken zij als inspiratiebronnen. Daarnaast is er ook nog een projekthuis dat dient als verkooppunt voor wereldwinkel- en solidariteitsproducten.

Het geloofsaspect is de drijvende kracht achter de werking van de UP. Zo bereidt men gezamenlijk de eucharistie voor en verwacht men van de inwoners engagement in de parochie. De eucharistieviering verschaft UP trouwens ook de mogelijkheid om wekelijks een aantal initiatieven bekend te maken. Andere mogelijkheden die UP hiervoor heeft zijn de uitpaknacht, Jona, de Campuskrant en mond-aan-mond reclame.

Beweging

Ginkgo Biloba hoopt zijn doelstellingen op een andere manier te bereiken. In plaats van te kiezen voor de UP-strategie, namelijk een beperkt aantal thema's in verschillende projekthuizen, heeft men hier slechts één huis waar vele maatschappelijke projecten een plaats krijgen. De meest bekende ervan zijn Genoegl, het Groen Jongeren Netwerk, Jong Agalev (sinds december opgeheven), de Wereldwinkel en Sesuad'ra/Leuven2000. Volkskeukens, (cyber)happenings, activiteiten, vergaderingen, folders, tijdschriften en tenslotte ook TV-programma's zoals Zapland zijn activiteiten waarmee de organisaties hun blijde boodschap uitdragen. Op deze manier tracht men thema's als derde wereld en milieu, mobiliteit, nieuwe media en internet (zie Veto vorige week) te promoten.

Door de overvloed aan organisaties en activiteiten zijn de inwoners van Ginkgo Biloba genoodzaakt het kotleven en het engagement in verschillende verenigingen en thema's te scheiden. Zoniet zou het studieleven van de kotbewoners teveel belast worden. Omdat er een honderdtal leden

(advertentie)

LIDO

BOGAARDENSTRAAT 29
3000 LEUVEN

**ALLERBESTE WENSEN VANWEGE
MARIE-CLAIRE EN DE LIDO-PLOEG
AAN ALLE STUDENTEN**

**WE STAAN STEEDS VOOR U KLAAR
VOOR BOEKINGEN VAN UW
SPETTERENDE FUIVEN**

**TEL. 23.23.83
OF KOM LANGS IN ONS
CAFÉ VANAF 11 U.**

aktief bezig zijn rond deze thema's en er nog een veelvoud op informele manier zouden meewerken, worden de bewoners niet echt overbelast door hun opgenomen engagement.

Schwung

Naast al deze positieve geluiden valt er bij Ginkgo Biloba ook een zekere vorm van ongerustheid te bespeuren. Men merkt dat het engagement van de jongeren aan het verschuiven is. De traditionele vergaderin-

gen van de verschillende verenigingen kennen volgens hen minder succes. Jongeren engageren zich liever rond een aantal konkrete zaken, en verlangen ook dat inhoudelijke activiteiten professioneel georganiseerd worden. Men blijft bij Ginkgo Biloba dan ook zoeken naar nieuwe en creatieve formules om tot een dynamische beweging te komen. Misschien via de Kots-à-Projet?

Wim Van der Meersch

Koten

vervolg van p. 1

verschijnt — toch wel op het lijf geschreven staan. En op welke manier kan dit beter gebeuren dan door het stimuleren van studenten om in een eerste oriënterende fase een stap te zetten naar een waarden-belevende rol binnen de maatschappij? Deze argumenten namen de laatste twijfels rond de start van het project weg.

Toch heeft de universiteit voorlopig besloten een afwachtende houding aan te nemen. Deze terughoudendheid is vooral te wijten aan het feit dat de KU Leuven voor volgend jaar nog niet bereid is zware investeringen door te voeren. Wel zullen er in een aantal residenties die aan groot onderhoud toe zijn drie verdiepingen ter beschikking van het project gesteld worden. Op die manier zullen een dertigtal mensen onder de wakende ogen van de universiteit vanaf volgend jaar de kans krijgen om rond drie projecten te werken. Indien ze erin slagen deze taak tot een goed einde te brengen, wordt er gedacht aan de uitbreiding van het project. Hiervoor zullen er echter eerst een aantal andere financiers gevonden moeten worden.

Wim Van der Meersch

Precies de tafel van PVDK

(foto Peter Creemers)

De nieuwe politieke cultuur (1)

Sedert Zwarte Zondag, nu alweer bijna zes jaar geleden, beweegt er 'iets' in het Belgische politieke landschap. De schokgolf die de verkiezingsuitslag van 24 november 1991 met zich mee bracht, zette echter weinig zoden aan de dijk. Dat werd in augustus van vorig jaar nogmaals op een pijnlijke wijze duidelijk gemaakt. Het gevolg hiervan was dat de roep om vernieuwing luider werd dan ooit. Ondertussen heeft iedereen, op het gevaar af klicheematig te klinken, de mond vol van de nieuwe politieke cultuur. Op initiatief van kamervoorzitter Langendries (PSC) bijvoorbeeld werden een aantal weken geleden de voorzitters van alle partijen uitgenodigd om hierover de koppen bij elkaar te steken. En ook op Vlaams nivo wordt onder impuls van Norbert de Batselier (SP) druk gedebeaterd over de afschaffing van politieke kumulaties. Maar niet alleen binnen de grote partijen heeft de Witte Mars heel wat discussie losgeweekt. Op tal van nivo's ontstaan nieuwe initiatieven die proberen een antwoord te geven op de malaise binnen ons politiek bestel. De komende weken willen wij een licht werpen op een aantal van die initiatieven. Niet enkel vanuit een bezorgdheid voor democratische waarden, maar vooral omdat het jonge mensen zijn die in dit gebeuren een belangrijke rol te spelen hebben.

“Niet alle oude politici moeten oprotten”

In de week voor Kerstmis heeft Pieter Vandekerckhove ontslag genomen als nationaal coördinator van Jong Agalev. Op die manier wil hij de handen vrij hebben om mee te werken aan het bij elkaar brengen van politiek geëngageerde jongeren rond een "positief inspirerend, radikaal-democratisch en progressief alternatief": het Centrum voor Politieke Vernieuwing (CPV). Dit centrum wil impulsen geven die nodig zijn om tot een nieuwe progressieve politieke cultuur te komen.

Pieter Vandekerckhove: «Er zijn de afgelopen jaren verschillende pogingen ondernomen om tot politieke vernieuwing te komen. Ook Jong Agalev heeft in het kader van SOS-democratie samen met vier jongerenorganisaties van politieke partijen een éénentwintigpuntenplan goedgekeurd voor politieke vernieuwing. Maar het zal verschrikkelijk moeilijk worden om daarvan iets te realiseren. De reactie van De Croo op het jongerenplan was bijvoorbeeld typerend. Hij stelt dat Erik Finé, voorzitter van de VLD-jongeren, wel erg gefrustreerd moet zijn dat hij zijn eigen partij in vraag durft te stellen. Het huidige politieke klimaat laat volgens mij niet veel ruimte voor politieke vernieuwing. Binnen Agalev dacht ik in een partij te zitten die een korrekte analyse gaf van de politieke problemen en die er akkurate antwoorden op formuleerde. Maar ik ben niet doof gebleven voor de kritiek dat bijvoorbeeld de partij te moraliserend en anti-technologisch zou zijn. Verder zijn we bij de uitbouw van Jong Agalev gestoten op een aantal moeilijkheden. Jongeren van bijvoorbeeld de Volksunie en onafhankelijken, bleken grotendeels tot eenzelfde analyse te komen over het huidige politieke klimaat. We wilden dan ook samen een signaal geven voor politieke vernieuwing. Persoonlijk heb ik dan ontslag genomen, om mijn functie binnen het CPV niet te kumulieren met mijn functie binnen Jong Agalev.»

Wegen

Veto: In je vrije tribune in De Morgen blijf je heel vaag over wat die vernieuwing inhoudelijk moet zijn.

Vandekerckhove: «We willen het bestaande politieke landschap bevragen. Velen hebben het gevoel dat de bestaande politieke partijen niet meer in staat zijn om een trefend antwoord te formuleren op de huidige problemen. Dit is voor een groot stuk te wijten aan de harde partikratie. De partijen blijken veel meer geïnteresseerd te zijn in het veilig stellen van hun eigen belangen. Wij willen een beweging en, wie weet, op termijn een politieke partij die fleksibeler kan inspelen op maatschappelijke problemen. Maar tot welke concrete resultaten dat allemaal zal leiden weten we nu nog niet.»

Veto: Als je zo vaag blijft en alle wegen open laat, loop je dan niet het gevaar aan geloofwaardigheid te verliezen?

Vandekerckhove: «We laten niet alles

open, er zijn natuurlijk een aantal pijlers waarop we ons baseren. We willen niet op voorhand al vastleggen dat we bijvoorbeeld honderd punten als basis hebben. Ik weet natuurlijk heel goed waar ik naartoe wil, maar dat valt niet binnen één eng ideologisch keurslijf te vatten. Om het iets konkreter te maken, waarom noemen wij onszelf radikaal democratisch? Het gaat hier om een initiatief waarbij we heel uitdrukkelijk de jongeren willen betrekken, om hen het gevoel te geven dat we echt wel een verschil kunnen maken met de oude politieke cultuur en dat we rekening willen houden met hun verzuchtingen. Ons project is ook een progressief project, waarbij we naar oplossingen zoeken vanuit een sociaal-ekologische bekommernis. Dat is voor ons de centrale pijler. Wat we niet willen is een bepaald waardenkader uitbouwen en bepalen hoe iemand moet leven. Dat moet het domein blijven van de individuele keuze van ieder mens.»

torale redenen. Dat is immers de politieke realiteit. Wil je als partij profileren dan moet je dat doen ten koste van andere partijen terwijl er een heel aantal thema's zijn waardoor je uiteindelijk hetzelfde denkt.»

Veto: Als je zo nauw wil samenwerken met de Volksunie dan hebben jullie ongetwijfeld de discussie al gevoerd rond kommunautaire standpunten?

Vandekerckhove: «Wij willen geen enkele maatschappelijke uitdaging uit de weg gaan. Wij merken ook dat de Volksunie-jongeren niet de behoefte hebben om daarover te polariseren. En ik zou nog een stuk verder durven gaan. Ik heb de indruk dat er nauwelijks verschillen zijn tussen Agalev en Volksuniejongeren. De Volksunie is immers voorstander van een soort integraal federalisme. Dit wil zeggen dat problemen moeten worden opgelost op het nivo waarop ze zich stellen. Gemeentelijke problemen moeten dus gemeentelijk worden behandeld. En dat geldt net zo voor problemen

De vloeiende nieuwe politieke cultuur est arrivée?

(foto Dirk Bernard)

«Dat lijkt allemaal heel evident, alleen gebeurt dit niet in de politieke praktijk van vandaag. Welke bestaande politieke partij voert dit vandaag op een geloofwaardige manier door?»

Veto: In de vrije tribune die je vorige week schreef in De Morgen stel je dat je al samenwerkt met de Volksunie rond een aantal zeer konkrete thema's: het legaliseren van drugs bijvoorbeeld, de kwestie Shell en stemrecht voor migranten. Zijn dat dan de nieuwe breuklijnen waarover je als beweging standpunten wil innemen?

Vandekerckhove: «Wat ik met die voorbeelden vooral wil aangeven is dat politieke samenwerking mogelijk is. De kloof tussen de meeste jongerenpartijen is niet zo groot. Het is dan ook pijnlijk te moeten vaststellen dat we in '99, bij de volgende verkiezingen, verplicht zullen zijn om te polariseren tussen bijvoorbeeld de Volksunie en Agalev omwille van platte, opportunistische elek-

op Vlaams, federaal of zelfs Europees en mondiaal vlak die elk op hun nivo opgelost moeten worden. Hetzelfde principe kennen wij ook als ekologisten. Maar wij noemen dat dan eerder een fleksibele vorm van basisdemocratie waarbij wij stellen dat mensen betrokken moeten worden bij die zaken die hen concreet aanbelangen. Uiteraard zullen er altijd thema's blijven die een breuklijn vormen. Maar het is vooral belangrijk om tot een nieuwe dynamiek te komen waarin politieke vernieuwing centraal staat.»

Machtsanalyse

Veto: Is het verschil tussen het project van Coppieters-De Batselier en jullie project niet terug te voeren tot een verschil in leefstijl?

Vandekerckhove: «Nee, Coppieters en de Batselier waren uit op een progressieve frontvorming tussen de Volksunie, Agalev,

SP en de vakbonden. Deze optelsom is voor ons geen haalbare kaart. Heel veel breuklijnen die betrekking hebben op een nieuwe politieke cultuur tekenen zich af binnen deze fracties. Ikzelf heb weinig affiniteit met het beleid van bijvoorbeeld een Vande Lannoote (SP). Mijn probleem met het project Coppieters is de manier waarop men de "oud-linken" en "nieuw-linken" bij elkaar probeert te brengen. Ik ben er zelf van overtuigd dat de term "links" achterhaald is en geen duidelijke lading meer dekt. Het Signaal van Coppieters is voor mij niet de traditionele machtsanalyse.»

Veto: Is het wel verstandig om zonder politieke macht en zonder partij de politiek te willen veranderen? Is het niet beter om vanuit een bestaande machtsbasis veranderingen door te voeren.

Vandekerckhove: «Ik denk dat het belangrijk is om vanuit de bestaande politieke partijen een dynamiek los te weken maar ik geloof niet dat vernieuwing kan zonder het politieke landschap te hertekenen. Niet alle oude politici moeten oprotten maar men moet bestaande structuren in vraag durven stellen.»

Veto: Belangrijk bij zo'n project is toch dat je de jongeren uit andere partijen ervoor warm maakt. Hebben de CVP- of VLD-jongeren daar oren naar?

Vandekerckhove: «Het is nooit onze bedoeling geweest om iedereen binnen de jongerenpartijen aan te spreken. Wij merken dat we een zeer groot deel van Jong-Agalev en de Volksuniejongeren en nogal wat onafhankelijken aanspreken maar ook een aantal jongeren van de SP, CVP en VLD zullen de stap zetten.»

Veto: Het probleem met partijen als Agalev en de Volksunie is dat zij in België weinig gewicht in de politieke schaal kunnen leggen.

Vandekerckhove: «Ja, maar ik wil er toch op wijzen, hoewel het misschien pretentieus kan klinken, dat de Volks-

unie en Agalev een sterke jongerenwerking hebben. Beide partijen zitten in de oppositie. Ik vind het persoonlijk natuurlijk moeilijk om toe te geven dat zij slechts een beperkte slagkracht hebben. Maar als beiden samenwerken vanuit éénzelfde bekommernis dan kan je toch heel wat bereiken. Dit samenwerkingsinitiatief wordt ook positief onthaald vanuit verschillende hoeken. Een aantal dagen geleden bijvoorbeeld zijn wij gekontakteerd door een uitgeverij om rond partijpolitieke vernieuwing een boek te schrijven. En je merkt ook dat je erg veel respons krijgt van mensen die bezig zijn met deze problematiek. Vorige week vertelde Tom Lanooye me dat hij de vrije tribune in De Morgen schitterend vond en dat hij mij volledig steunde in mijn project. Ik heb nog nooit zo veel positieve commentaar gekregen op een initiatief als nu.»

**Raf Gerits
Annemie Deckx**

Bugs Bunny meets Sonic Youth

Deze katern beoogt een eerste kennis-making met het werk en de denkwereld van John Zorn. In een overzichtsartikel proberen we de zeer verscheiden elementen die Zorn beïnvloeden en die samenkomen in zijn muziek, met elkaar in verband te brengen. Daarnaast besteden we in het bijzonder aandacht aan de film noir, die een prominente rol speelt in Zorn's universum; en gingen we al een aantal films voor u bekijken: 'Tears of Ecstasy', 'The Elegant Spanking' en 'The Black Glove'.

(bd)

De benaming van het programma dat rond John Zorn opgebouwd is, 'Tex Avery directs The Marquis De Sade' wijst al op de uitzonderlijke variatie in Zorn's interessesfeer. Films noir en spaghetti-westerns, porno- en tekenfilms, een fascinatie voor Japan en de Radical Jewish Culture-organisatie komen allemaal samen in de persoon van John Zorn. Er is nog een verband ook: als je zijn muziek en de achterliggende ideeën van naderbij bekijkt, dan wordt die rode draad zichtbaar.

John Zorn, in 1953 geboren in New York, maakt vlugger muziek dan wij ernaar kunnen luisteren. Zijn diskografie is reeds indrukwekkend, en nu heeft hij aangekondigd dat we kunnen intekenen op een set van maar liefst honderd Zorn's. Een gezichte definitie van 's mans muziek geven zou een belediging zijn, want zijn werk is te gevarieerd en onvoorspelbaar om onder één noemer te vatten.

Zorn ziet zichzelf als een 'komponist van improvisatiestukken'. Hij merkt een sesuur in het muzieklandschap. Volgens hem zijn er de laatste veertig jaar eigenlijk geen componisten meer: "Whether we like it or not, the era of the composer as autonomous musical mind has just about come to an end." Zijn muziek wordt te zeer meebepaald door zijn medewerkers om te kunnen zeggen dat het 'zijn' muziek is. Hij is dan wel de leider, of beter de koördinator, als een 'organizer of sound', iemand die het kader waarbinnen gemusiceerd wordt, afbakent, maar die tegelijk genoeg ruimte laat aan de individuele muzikanten om kwasi onbeperkt te improviseren. Vandaar dat hij kan zeggen dat, als één muzikant op een kompositie vervangen zou worden door een andere, de kompositie zelf ook zou wijzigen.

John Zorn beschrijft zijn eigen muzikale verleden als een mengelmoes van jazz, rock, klassieke muziek, etnische muziek, blues en filmmuziek. Die mix, dat heen en weer springen van het één op het ander, het openstaan voor alles en nog wat, tipeert hem als geen ander. Dat is wellicht ook de verklaring van zijn obsessie met de Japanse cultuur. Hij heeft Japans geleerd, er gedurende lange tijd bijna zes maanden per jaar gewoond, en als kind al was hij er altijd al in geïnteresseerd. "The Japanese often borrow and mirror other people's cultures, that's what's so great about the place. They make a crazy mix out of it all."

Dekonstruktie

Zorn is een avantgardekunstenaar die zich niets aantrekt van het publiek en konsekwent probeert zijn eigen visie uit te drukken. Hij is ervan overtuigd dat de originaliteit en frisheid van wat hij doet uiteindelijk het publiek zal bekoren. Zorn beschouwt avantgarde echter niet als iets dat de populaire cultuur voorafgaat, als iets wat algemeen aanvaard zal worden, eenmaal men eraan gewend is. Dieter Lesage merkt terecht op dat de populaire cultuur het vertrekpunt is, en dat Zorn deze dekon-

strueert, met andere woorden de populaire cultuur afbreekt maar er tegelijk de bouwstenen van gebruikt om iets nieuws te maken. En het is nu eenmaal een kenmerk van de populaire cultuur dat alles steeds sneller moet gaan: "There's an essential something that young musicians have, something you can lose touch with as you get older. I love bands like Hüsker Dü, Metallica, Black Flag, Die Kreuzen, Speed bands, Trash bands... it's a whole new way of thinking, of living. And we've got to keep up with it. I'll probably die trying." Hij geeft ook toe dat hij zijn aandacht maar heel kort op iets kan concentreren. Die snelheid wordt weerspiegeld in zijn muziek. Zo bestaat de film 'Tears of Ecstasy' uit

scènes van één minuut, waarvoor Zorn vijf-tig composities van één minuut maakte. Veel mensen denken dat hij die stukjes willekeurig achter elkaar plakt, maar er steekt wel degelijk een harmoniserende gedachte achter: "I'm unifying the disparate elements by relating them all to one dramatic subject."

Zorn kiest dus een onderwerp, bijvoorbeeld de misdaadschrijver Mickey Spillane, bestudeert alles wat met die man te maken heeft, en schrijft dan aparte ideeën en beelden op die allemaal — op een of andere manier — met Spillane te maken hebben. Deze worden dan uitgewerkt tot aparte muziekstukken.

Door zo'n werkwijze spreekt het voor zich dat die korte muziekstukken ongelofelijk van elkaar kunnen verschillen. Zorn zocht dan ook naar een manier om ze met elkaar te verbinden. En hier komt de tekenfilm op de proppen. Daarom staan er ook Tex Averycartoons op het programma van Stuc. De manier waarop Carl Stalling, komponist van veel cartoonmuziek, de overgangen tussen verschillende muziekstukken aanpakt, is van doorslaggevend belang geweest voor Zorn's manier van componeren: "You're constantly thrown off balance, yet there is something strangely familiar about it." Net als Stalling werkt hij dus vaak met 'geluidsblokken' van ongeveer één minuut, en is zijn muziek bij uitstek geschikt voor films. "The blocks of sound emerge in the context of developing shifting moods for soundtracks."

Droom

Naast Stalling is Ennio Morricone van kapitaal belang geweest voor Zorn. Vandaar

dat bijvoorbeeld ook 'Once upon a Time in the West', waarvoor Morricone de muziek schreef, op het Stucprogramma staat. De invloed van Morricone heeft te maken met het feit dat zijn muziek "niet zozeer de film volgt en illustreert, maar de filmkwenties uitlegt, uitbreidt en bekomentarieert."

Aan die ideeën over muziek, aan Zorn's muziek en die van gelijkgestemde muzikanten, wordt aandacht besteed in de vorm van de dokumentaires 'Money' en 'Put Blood in the Music', over de New Yorkse muziekscène. De documentaire 'Hollywood Hotel', die op donderdag 16 januari vertoond wordt, is een ontluistering van de Amerikaanse droom, een thema dat ook in de film noir veelvuldig aanwezig is.

Zijn entoesiasme en bewondering voor diezelfde film noir kunnen we nu ook beter begrijpen. Net zoals Zorn's muziek hebben de films noir de populaire cultuur als uitgangspunt. De structuur is meestal gelaagd en geeft dus aanleiding tot veel variatie. Bovenal ondergaat de held, zoals in het artikel over de film noir op pagina 7 wordt uitgelegd, een psycholo-

logische strijd die op een expressivistische manier wordt verfilmd. Bij een dergelijke film is het belang van een goede soundtrack veel groter dan anders:

de muziek moet de film niet begeleiden, maar moet net als de beelden proberen die innerlijke strijd te veruitwendigen. De muziek als stem van de getormenteerde psyche van de held, zeg maar. Bovendien is Zorn's muziek uitstekend geschikt om conflicten uit te beeljen. Zorn schrijft niet één harmonieus muziekstuk, maar vele kleine stukjes die hij naast elkaar zet en op een abstract nivo met elkaar verbindt — bijvoorbeeld allemaal muziekstukjes die met Spillane te maken hebben. Door die delen aaneen te schakelen is de kans op botsingen veel groter, een rustig stuk afgewisseld met geschreeuw, een stukje noise naast etnische muziek bijvoorbeeld.

Uitgaande van deze gedachtengang, kunnen we de pornofilms zien als een doorgedreven vorm van film noir: ze zijn inhoudelijk met elkaar verbonden doordat het thema van de seksuele transgressie in de film noir ook een prominente rol speelt (zie artikel pagina 7). Wat betreft de muzikale expressie is het belang van de muziek nog groter dan bij een film noir omdat in pornofilms vaak weinig of helemaal niet gesproken wordt. Daardoor blijft alleen de muziek over als expressie van de actie. Bovendien is Zorn's moeder joods. Dat verklaart zijn belangstelling voor de joodse cultuur, wat tot uiting komt in de films die vertoond worden rond Radical Jewish Culture — waarover in de komende Veto's bericht wordt. Zo hebben we alle ogenschijnlijk willekeurige puzzelstukjes van Zorn's muzikale universum in elkaar gepast.

Benny Debruyne

Bronnen: Dieter Lesage, 'Het lijk van de componist. Over John Zorn', uitgegeven in het kader van Klapstuk; Cdbokjes en de Zornsites op internet. Voor de informatie over plaats en datum van de verschillende films: zie agenda en de Stucbrochure.

'Hollywood Hotel'

Ook voor Mei-Juin Chen's documentaire 'Hollywood Hotel' schreef John Zorn de muziek. Het is een film geworden over het Hastings Hotel in Hollywood, gebouwd op de plaats waar de eerste film werd opgenomen. In minder dan een uur slaagt ze erin het van glamour en glitter bol staande imago dat Hollywood nu al decennia lang cultiveert, te ontmaskeren. Het Hastings Hotel bevindt zich aan de beroemde Walk of Fame en wordt bevolkt door steeds wisselende gasten, die in de marge van de samenleving beland zijn. Het is een verhaal over mensen die zelf geen verhaal hebben; kunnen zeggen dat ze aan de Walk of Fame wonen is vaak het enige waar ze trots op kunnen zijn. Het aura van de namen die op de straten staan straalt af op hun eigen bestaan en geeft er nog een vale schijn van grandeur aan.

Zo is er Fay. Een oude, eenzame vrouw die haar eigen verleden fantaseert en met veel trots vertelt over haar leven in Duitsland als lid van een sirkusfamilie. Het is gewoon een manier om zichzelf op gelijke voet te stellen met de vele sterren die Hollywood gekend heeft. Ook zij heeft sukses en de vervoering van het applaus gekend. In haar dromen. Nu leeft zij van wat de mensen haar geven. Elke dag ziet er hetzelfde uit, elke dag loopt ze langs de Walk of Fame en vegeeteert in de zon. Al vijftien jaar.

Ook Bill en zijn familie is daar toeval-ig terecht gekomen. De vriend van zijn dochter wou wel eens zijn kans wagen in de muziekwereld: de hele familie is dan maar naar daar verhuist. Bill vond er een job, in het Hotel Hastings zelf nota bene,

en de familie bleef daar hangen. In geen tijd valt het gezin uiteen.

De titel van de film, de parafrazering van de naam van het hotel tot 'Hollywood Hotel', wijst op de algemener betekenis die achter al deze kleine verhaaltjes steekt. Eigenlijk is Hollywood gewoon "one big dirty mall". Hollywood bestaat alleen in de films die er gemaakt worden, ook in het echte Hollywood moeten de vuilzakken buiten gezet worden, ook daar leven mensen beneden de armoedegrens.

En is Hollywood zelf niet een spiegel van de Amerikaanse samenleving? 'The American Dream' is misschien het enige wat de zo diverse Amerikaanse samenleving verenigt. Maar — zoals deze film ook aantoon — is die droom niets anders dan een mite. De werkelijkheid is evenwel zo ontluisterend dat iedereen er belang bij heeft die mite in stand te houden. Wat de droom is voor elk individu, is Hollywood voor de Amerikaanse maatschappij: de schepping van een alternatieve wereld waarin al je wensen uitkomen, waar jij de held bent. Het probleem is dat die droom, die mite niet als dusdanig erkend wordt, en in de realiteit geïnjekt-teerd wordt.

En toch blijft het beeld van de oude vrouw Fay beklievend. En is zij uiteindelijk niet de 'ster' van deze film geworden? De paradoxale konklusie is dat deze film precies doet wat ze ontmaskert: maakt deze film van Fay geen filmster, laat deze film haar ultieme droom geen werkelijkheid worden?

bd

'Hollywood hotel' wordt op donderdag 16 januari om 22.30 u vertoond in Stuc.

Meesteres Morgana geeft er een lap op

De eerste thematisch luik in de programmatie rond John Zorn in het Stuc wordt gevormd door een vijftal films met pornografische inslag. De prenten tonen een brede waaier van seksuele mogelijkheden: naast een bizarre Japanse film met heteroseks komt ook de lesbische liefde ruim aan bod, en worden de handboeien en het zweepte op overtuigende wijze gehanteerd. Deze vijf eerste films van de retrospectieve hebben echter heel wat meer te bieden dan de gemiddelde borsten-en-billenprent. Verwijzingen naar ondermeer het genre van de film noir — en natuurlijk de muziek van Zorn — geven deze porno net dat ietsje meer. Ook het feit dat geen enkele van deze films al eerder in België te bekijken was, maakt de vertoning ervan een unieke gebeurtenis.

De eerste film in de reeks, en misschien wel de vreemdste van de vijf, is van de hand van Hiroyuki Okii. Deze jonge Japanse regisseur was in binnen- en buitenland al berucht om zijn vernieuwende homo-eroticische films, toen hij zich in 1995 aan een eerste

nisch een zeer eigenaardig produkt. De film bestaat namelijk uit zestig opnames die elk precies een minuut lang zijn, en dan ook soms in het midden van de aktie plots afgebroken worden. Dat heeft tot gevolg dat er geen enkele vloeiende verhaallijn te bekennen valt. Bepaalde scènes komen dan ook zeer absurd over. Bijvoorbeeld de opname waarin een jongen langs de kant van de weg staat te masturberen terwijl auto's voorbijrazen, en ondertussen een halfnaakte meisje met een banaan in haar mond de weg oversteekt. Op andere momenten is er een minuut lang enkel een veld te zien, of een paar mensen die in de verte door het beeld lopen.

Professioneel

De muziek voor dit experiment is geschreven door John Zorn. Die componeerde — onafhankelijk van de film van Okii — vijftig stukjes muziek van elk één minuut lang. Die werden dan later op willekeurige wijze gekombineerd met de filmpopnames. De muziek is soms hektisch en wild, soms sfeervol en traag, en contrasteert meestal met de beelden. Het feit dat deze boeiende, merkwaardige en vooral grappige film door een toonaangevend filmblad bij een van de tien slechtste films van 1995 werd gerang-

ze nodig heeft om haar films te financieren verdient ze door professioneel aan SM te doen.

De titel van de eerste film — 'A Lot of Fun for the Evil One' — tekent mooi de sfeer in alledrie de films. Zoals het hoort in een sadomasochistische relatie is er een strenge meesteres — 'the evil one' dus — en een zeer onderdanige slavin. Die laatste wordt steeds gespeeld door Beatty zelf. Op de muziekbond van deze film werkt John Zorn samen met David Shea. Deze samplekunstenaar is voor Stuc ook allang geen onbekende meer. Vorig jaar trad hij nog samen met Mark Ribot — een gitarist die ook wel eens met Zorn samenwerkt — in Leuven op.

Slavin

In 'The Elegant Spanking' en 'The Black Glove' gaat het er pas echt hard aan toe. Beide films zijn opgebouwd volgens hetzelfde stramien: een zwartharige meesteres — Mistress Morgana voor de (nou ja) vrienden — viert haar lusten bot op een onschuldige blonde slavin. In de eerste prent speelt de aktie zich af in een hotelkamer. Beatty, die verkleed als schattig kamermeisje de rol van slavin speelt, wordt stevig vernederd door haar meesteres. Ze moet

beeld zijn de verwijzingen naar het genre van de stille film erg grappig. Beatty heeft haar film helemaal in zwart-wit en zonder gesproken tekst opgenomen, en de gedachten of woorden van de aktrises worden weergegeven in zwarte kadertjes tussen twee beelden door. Daar kan je dus dingen lezen als "Every stroke sends me in a raging storm of desire", of "My tongue is yours to dance on." De tegenstelling tussen de harde aktie op het scherm, en de ouderwets aandoende zwart-witbeelden en tekstkadertjes werken soms heel lachwekkend.

'The Black Glove' zit dan weer vol met verwijzingen naar de film noir. Beatty legt net als dat filmgenre duidelijk de nadruk op machtsverhoudingen en destruktieve lust in een duistere wereld. Wat het beeldgebruik betreft zijn er ook opvallende overeenkomsten te vinden. De sineaste brengt nadrukkelijk schaduwen en zwart-wittegenstellingen in beeld, en ze speelt ook met vernieuwende kamerastandpunten. Zo zijn sommige shots duidelijk vanuit het standpunt van de meesteres genomen, en andere vanuit het kikkerperspektief van de slavin. Ook voor haar twee laatste films deed Beatty beroep op John Zorn. Voor 'The Elegant Spanking' componeerde die een soort vage, suggestieve muziek, die uitgevoerd wordt door een kwartet met harp, cello, altviool en verscheidene perkussie-instrumenten. De soundtrack is weinig ritmisch, en mist ook weerkerende melodieën. Wel is er zo nu en dan wat gehing te horen. Voor 'The Black Glove' ging Zorn nog verder. Hij gebruikt enkel geluiden van regen, wind en vuur, en laat de beelden voor zich spreken.

Vuur

De eerste vijf films in de reeks rond John Zorn zijn om verschillende redenen bijzonder. Om te beginnen spreekt het niet voor zich dat seksfilms een artistieke waarde wordt toegekend. Dat dat hier wel gebeurt is echter niet onterecht: de interessante en vernieuwende wijze waarop alles in beeld wordt gebracht zorgt ervoor dat deze films hun genre overstijgen. Ook de afwisselende muziek van Zorn geeft deze merkwaardige prenten een meerwaarde. Wie VT4-seks beu is, en wel eens wil zien hoe het ook anders kan, vindt deze week zijn/haar gading in het Stuc.

Martijn Graumans

Wie 'A Lot of Fun for the Evil One', 'The Elegant Spanking' en 'The Black Glove' met eigen ogen wil zien is op dinsdag en donderdag welkom in het Stuc. De Japanse seks van 'Tears of Ecstasy' is te bekijken op maandag en woensdag. Het komische 'She must be seeing things' op maandag en donderdag. Voor meer bijzonderheden: zie agenda.

heteroseksueel experiment waagde. Dat werd het merkwaardige 'Tears of Ecstasy', dat deze week in het Stuc wordt vertoond.

Banaan

Okii vertelt in deze film het verhaal van een Japanse familie, die ervan overtuigd is dat ze eigenlijk uit de ruimte afkomstig is. In nogal onbegrijpelijke maar zeer ernstige dialogen bespreken ze dit probleem met elkaar, en breken ze er zich het hoofd over of ze al dan niet terug moeten naar de 'andere wereld' waar ze blijkbaar vandaan komen. In andere scènes gaat het er dan weer heet aan toe, en bedrijven de buitenlandse wezens op zeer aardse wijze de liefde met elkaar en met zichzelf. Dat doen ze naar eigen zeggen om ulo's te zien, en om de stemmen te horen van hun soortgenoten in het heelal. Ook de perस्पasm wil ons doen geloven dat er een zeer doordacht verhaal achter deze film zit, maar daar hebben wij zo onze twijfels over. Niet dat het ontbreken van zo'n verhaal deze film minder boeiend zou maken trouwens.

'Tears of Ecstasy' is ook montagetech-

schikt, mag hoegenaamd geen beletsel vormen om te gaan kijken.

De eerste lesbische film die geprogrammeerd staat is gemaakt door Sheila McLaughlin. Haar komedie 'She Must be Seeing Things' gaat over een lesbisch koppel waarvan de ene partner geplaagd wordt door jaloezie. Ze verdenkt haar vriendin ervan vreemd te gaan — met mannen nog wel — en raakt door dat denkbeeld behoorlijk geobsedeerd. Ze fantaseert uitvoerig over de manier waarop haar overspelige partner het dan wel met haar minnaars doet, en probeert haar de hele film lang te betrappen. De sfeer van de komedie is lichtvoetig en grappig, maar nooit platvloers. John Zorn, die ook voor deze film de soundtrack verzorgt, volgt deze speelsheid en laat zich vooral inspireren door jazz en blues.

De drie andere lesbische films zijn op het eerste gezicht heel wat minder speels en vrolijk. Ze zijn alledrie gemaakt door Maria Beatty, een door kenners van het genre zeer gewaardeerde maker van lesbische SM-films. Kunstzinnige seksfilms maken is trouwens geen voltijdse bezigheid voor de New Yorkse sineaste. Het geld dat

toekijken terwijl die zich uitkleedt en masturbeert met een parelsnoer, moet vervolgens haar schoenen schoonlikken, en als ze dat niet naar behoren doet, krijgt ze billenkoek van Morgana.

Naast de werkelijke aktie speelt een deel van het gebeuren zich ook af in de fantasie van de slavin. Zo fantaseert ze dat ze gekastijd ('gespankt') wordt met een riem en met een boeket rode rozen, en dat de meesteres urineert in haar mond. Op het einde van de film bereiken beide dames hun meesterlijke hoogtepunt, en verlaat de meesteres hooghartig de kamer.

Ongeveer hetzelfde gebeurt in 'The Black Glove'. Dezelfde aktrises verschijnen weer op het scherm, en ze vervullen dezelfde rollen. Alleen trekt de meesteres in deze laatste film nog net iets harder van leer dan in de hoger vermeldde. Meesteres Morgana trekt alle registers — en nog heel wat meer — open, en Beatty is op haar alleronderdanigst te bewonderen. Ook hier is de naaldhak, als teken van de dominantie, weer erg aanwezig. De slavin wordt hier vastgebonden, en achtereenvolgens gekweld met een zilveren dildo, een zweep, en wan-

Wat is film noir?

“Films voor het oor”

Film noir is zo'n term die gemeengoed is geworden in onze cultuur en waarrond toch altijd een mysterieus aura blijft hangen: te pas en te onpas komen we dat begrip tegen in deze of gene filmbespreking, maar als je iemand zou vragen wat dat nu eigenlijk is, een film noir, dan verschijnt gegarandeerd een geeneerde blos op zijn kaken. Film noir is van een zeer groot belang als invloed op en onderdeel van John Zorn's muzikale leefwereld. Een goed begrip van wat film noir is, maakt die leefwereld zeker een stuk toegankelijker, en verhoogt in het algemeen ook het kijkplezier. *The Naked City*, één van de klassieke filmnoirfilms die het Stuc geprogrammeerd heeft, bezielde Zorn spontaan om de karakteristieke filmnoir-filmtaal om te zetten in een gelijknamig muziekstuk. Een ander werk gaf Zorn de titel *'Spillane'* mee, als huldeblijk aan de detectiveschrijver Mickey Spillane, van wie een verfilming van één van zijn romans, *'Kiss Me Deadly'*, ook in het Stuc vertoond wordt. De band tussen film noir en deze composities van Zorn is zo hecht, dat hij deze laatste ook wel "films voor het oor" pleegt te noemen.

Film noir is een genre dat ontstond in de jaren '40, sterk beïnvloed door misdaadromans uit die tijd. Filmnoirfilms onderscheiden zich op verschillende manieren van de misdaadfilms die eraan voorafgaan. Om te beginnen is het hoofdpersonage geëvolueerd: de held staat niet onaantastbaar boven de misdaad maar wordt zelf meegezogen in de kriminele wereld die hij als 'loner' bestrijdt en gaat er bijna of helemaal aan ten onder. Ten tweede is de verhaalstructuur veel ingewikkelder, onder meer als weerspiegeling van de ondoordringelijke psychologische strijd die de hoofdfiguur levert met zich zelf en zijn omgeving. Tenslotte is de film noir herkenbaar aan een geheel eigen visuele stijl: beïnvloed door het Nederlandse expressionisme in de schilderkunst en met behulp van nieuwe visuele technieken gaat men op zoek naar manieren om de innerlijke strijd van de held vorm te geven.

Deze filmnoirkenmerken hebben dus te maken met de hoofdfiguur. Detectiveschrijvers als Dashiell Hammett en Raymond Chandler introduceerden een heel nieuwe detective in de literatuur, en in de film: de stoïcijnse cynicus die in ruw pantser een onderliggende emotioneleit vertoont, die alleen maar gesuggereerd wordt. De plot van het verhaal, de 'whodunnit', is niet meer het belangrijkste gegeven. Het is eerder een aanleiding voor de allesover-

heersende persoonlijke zoektocht naar gerechtigheid. Het hoofdpersonage wordt in zijn zoektocht echter persoonlijk meegesleept: vaak hecht hij zich aan betrokken personen, meestal een femme fatale, of de konfrontatie met de gewraakte misdaad brengt een diep sluimerende innerlijke crisis naar boven. In sommige films is de aantrekkingskracht van de femme fatale zo sterk, dat de hele film zich daarop toespitst en de held eigenlijk de verliezer wordt. Hij wordt "a victim of his own desires". Dat de vrouw in de film noir als mannenverslinder wordt voorgesteld staat trouwens onder invloed van de tijdgeest. De film noir kwam tot volle ontplooiing net na de Tweede Wereldoorlog, een periode waarin de vrouwen meer en meer onafhankelijkheid ten opzichte van de man veroverden, wat door veel mannen onbewust als een bedreiging werd ervaren.

Transgressie

De held daalt af in de keiharde onderwereld van corruptie en geweld die onder de wereld van de schone schijn verborgen ligt. Hij weerstaat nauwelijks aan de verleiding om over te lopen, en in te gaan op de verlokkingen van macht, rijkdom en bovenal lust. Vandaar ook de benaming 'noir': het gaat om een angstaanjagende, duistere en meedogenloze wereld waar misdaad regel is. Het is een nachtelijke wereld van pooiers en casino's, van gewetenloze doders en sensuele danseressen, van rijke oplichters en goedgekooperde. Die duistere wereld slaat natuurlijk ook op de ziel van de held: de meest donkere krochten van zijn persoonlijkheid worden verkend, hij balanceert constant op de grens van de transgressie. Als hij dan ten koste van vele doden en gedeeltelijk ook van zichzelf, als winnaar te voorschijn komt, is het slechts een pyrrhusoverwinning. Het gevaar is even geluwd, zijn eerlijkheid heeft voorlopig alle beproevingen doorstaan; maar zal hij de volgende keer, en een volgende keer komt er zeker, ook nog winnen? Vandaar het gevoel van pessimisme, van somberheid, dat na het zien van een film noir meestal blijft nazinderen.

Een tweede kenmerk van de film noir is de vaak ingewikkelde verhaalstructuur, die bepaald wordt door de onderlinge verhoudingen van de personages. De held staat voor de vreselijke keuze tussen een gewone vrouw en een femme fatale. Deze laatste moet kiezen tussen een rijke, kriminele beschermer en de held; terwijl de gewone vrouw heen en weer geslingerd wordt tussen een 'respektabele man' en de held. Tipisch voor de film noir is dat deze verhoudingen alledrie aanwezig zijn en een 'specifieke zwarte configuratie' bewerkstelligen.

Tenslotte is ook de visuele stijl uiterst kenmerkend: "het gebruik van low-key

belichting om ongewone schaduwen en clair-obscur effecten te verkrijgen, een hoog gehalte aan nachtscènes, off-angle kameracomposities, filmshots met een diepe focus die de karakters insluiten in chaotische, klaustrofobische interieurs, een grotere of kleinere zin voor expressionalistische vervorming, enzovoort." Dat expressionisme werd mogelijk door nieuwe kamertechnieken. Het is niet toevallig dat veel filmnoirfilmmakers van Duitse afkomst zijn of daar gewerkt hebben. De omschrijving van het Duitse expressionisme is evengoed op de film noir van toepassing: ze baden in

"een bleke, fatalistische, klaustrofobische [sfeer], met suggesties van waanzin en wanhoop." Een wereld, zwart als de nacht, waarin John Zorn, en — getuige de blijvende aantrekkingskracht van de film noir — vele anderen, zich graag aan overgeven.

Benny Debruyne
Sitat en informatie uit: Michael Walker, "Film Noir: Introduction". In: *The Movie Book of Film Noir*, Cameron Books, Dumfriesshire, Scotland, 1992, pp. 8-39. Klassieke films noir als *The Naked City* en *'Kiss me deadly'* zijn respectievelijk op 20 en 21 januari te zien in Stuc. Verdere info: volgende Veto's. Film noir: zie *Stuc* brochure.

Thieves Quartet

Na jarenlang zijn brood verdiend te hebben met kortfilms en reclamefilmpjes, waagt cineast Joe Chapelle zich in 1993 voor het eerst aan een langspeelfilm. Met een krap budget en maar eenentwintig opnamesdagen, slaagt hij er toch in *'Thieves Quartet'* op het pellicule vast te leggen. Bovendien kan hij John Zorn overhalen de soundtrack voor zijn knappe thriller te verzorgen.

Kwa plot is *'Thieves Quartet'* niet bijster origineel te noemen. Chapelle vertelt nog maar eens het verhaal van de gangster met het geniale idee voor de ideale misdaad, die echter niet uitgevoerd kan worden zonder drie medeplichtigen. Als alles dan toch niet zo vlot gaat als de bedoeling was, en de gierigheid en het wantrouwen van de gangsters groter en groter worden, ontstaan er natuurlijk allerlei spanningen tussen het viertal. Het mastermind achter het plan is een verlopen ex-hippie, die er wel wat in ziet de dochter van een rijke zakenman te ontvoeren. Hij roept hiervoor de hulp in van een voormalige selgenoot, een politieagent die op het slechte pad terecht gekomen is, en zijn jongere vriendin, een omhooggevallene straatloer. Het enigszins zielige viertal maakt duidelijk komaf met de Hollywoodclischees van loyaliteit en eergevoel tussen gangsters, en toont hoe kleine onenigheden in een groep mensen die op elkaar aangewezen zijn grote gevol-

gen met zich mee kunnen brengen. Het hele gebeuren wordt gefilmd vanuit het standpunt van het personage Jimmy Fuqua, de ex-gevangene die er niet in slaagt op het rechte pad te blijven. Hij speelt de rol van de goedgehartige loebas, die wat teveel naar boevenfilms heeft gekeken, en nu door de harde realiteit van zijn romantische ideeën wordt verlost. Hoewel het duidelijk Chapelle's bedoeling was een actiefilm te maken, valt het op dat hij er een stuk beter in geslaagd is aan sfeer- en karakterschepping te doen dan de achtereenvolgende en schietscènes geloofwaardig te laten overkomen. Die duistere en desolate sfeer komt echter recht uit de film-noirtraditie. Ook de neiging tot psychologisering kan daar gestuit worden. De muziek van John Zorn draagt nog bij tot die sfeer. Omdat één van de hoofdpersonages voortdurend bezig is over Miles David, heeft Zorn zich ook op diens composities geïnteresseerd. Zijn intense jazzy soundtrack past perfect bij het gemaakte van deze neo-noir thriller. Zeggen dat *'Thieves Quartet'* beter is dan Quentin Tarantino's *'Reservoir Dogs'* — waar het al eens me wordt vergeleken — is allicht wat overdreven, maar dat neemt niet weg dat Chapelle's film zeker de moeite van het bekijken waard is.

(mg)
'The Thieves Quartet' wordt vertoond op woensdag en vrijdag. Zie ook agenda.

 <p>L.I.S. Tel: 016/29.47.47 Fax: 016/29.47.27 e-mail: info@lis.be Internet: www.lis.be</p>	<p>STEIN BUSINESS PC - UW IDEALE PARTNER! Een volledig startklare PC, nu aan een studentenprijsje.</p> <p>Hardware: Intel Pentium P133, 16 Mb EDO RAM, 256k pipeline burst cache, CD-ROM 8 speed, 1.3 Gb HDD, 1.44 Floppy/Video 1Mb 64V+, super I/O, Design midi tower, Win95 Keyboard, Microsoft Mouse, Monitor Goldstar 14" 1024x768 NI LR MRP2</p> <p>Software: MS Windows 95, MS Internet Explorer, MS Works 95</p> <p>Totaalprijs voor het hele pakket: 57.995 fr.</p>
	<p>Koopjeshoek</p> <p>Toner voor uw inkjet of laserprinter: - HP 400, 500, 600 series Z/W - Kleur - Canon BJ200, 210 series Z/W - Kleur - Apple Stylewriter, II, 1200 series Z/W - OKI 4W Toner voor Laser - 1 prijs voor elke soort: 599 fr. WIN95 NL CD: 2.500 fr. Floppy 1.44 NEC: 895 fr. Speakers 80W JUSTer: 995 fr. Joypad FireBat Rockfire: 395 fr. Netwerkaart 32bit: 1.295 fr. Geluidskaart 16bit stereo: 995 fr. Geluidskaart+Fax 14.4+soft: 1.995 fr.</p>
	<p>De Ultieme Multimedia Kaart: <i>Realvision Videokaart + TV-Tuner + Teletekst</i> - PCI 64bit GUI accelerator VGA, OAK/Philips chipset, 1280x1024 res. 2 Mb EDO RAM - PAL TV Video Input - CATV, S-Video, VCR, AV input - Full Motion capture & playback - Mpeg-1 playback functie - Stereo audio output - NU MET GRATIS AFSTANDBEDIENING!</p> <p>Introductieprijs: 9.995 fr.</p> <p>Blijde Inkomststraat 114, 3000 Leuven Wij zijn open: Di tot ZA van 10 tot 18 uur</p>

“Waarom zouden we met brol beginnen?”

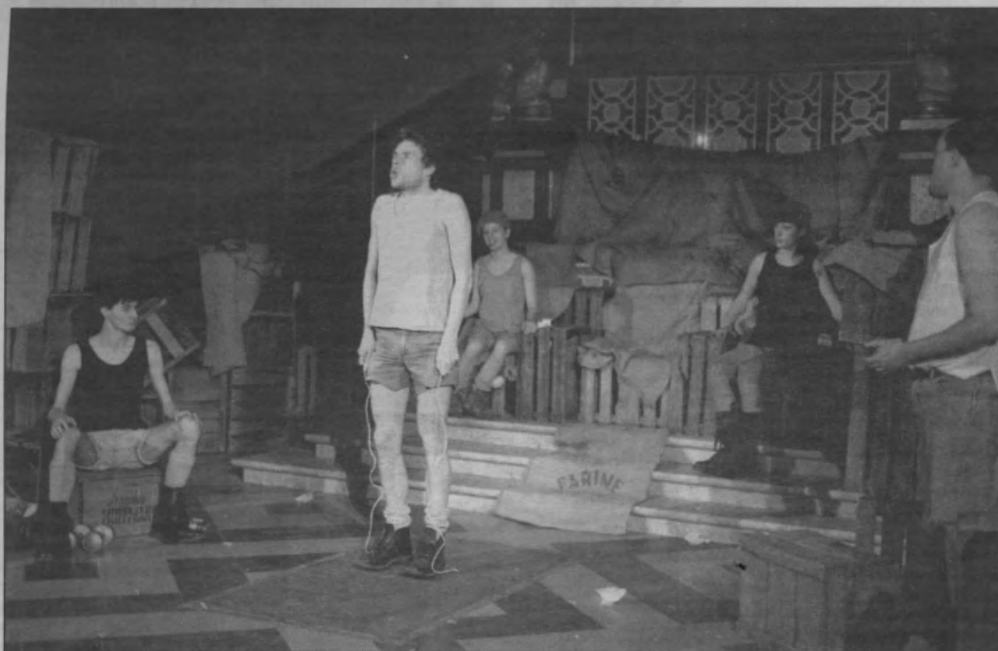

Foto Peter Creemers

CampusToneel is een toneelvereniging die bestaat uit studenten, personeelsleden en alumni van de KU Leuven. De vzw werd opgericht op 22 mei 1989 en is nu aan haar achtste seizoen toe. In de beginjaren maakten vooral KUL-personeelsleden deel uit van de groep. De laatste tijd bestaat ze grotendeels uit studenten. CaTo brengt jong Vlaams toneel (bijvoorbeeld van Johan Albalonga) en klassiekers — de afgelopen jaren onder andere werk van Fassbinder, Shakespeare en Sartre. Vanaf woensdag 15 januari teisteren ze u en de geesten der nonnen van het Zwartzusterscollege tien avonden lang met absurd werk van Ionesco.

Iedereen heeft ooit wel eens een of ander werk van deze prettig gestoorde klassieke moderne moeten doorworstelen. Ionesco — half Fransman, half Roemeen — werd twintig jaar geleden tot doctor honoris causa van de KU Leuven gepromoveerd. Dit is tevens de reden waarom CaTo dit jaar een stuk van hem brengt. Naast toneelstukken schreef hij ook essays, dagboeken en romans. Bovendien is de auteur bekend als een belangrijk vertegenwoordiger van het absurde theater.

Absurd toneel ontstond tijdens de jaren vijftig binnen de Franse avantgardekunst. De absurditeit van dergelijk toneel komt zowel op inhoudelijk als op vormelijk vlak tot uiting. Thematisch wordt de absurde zinloosheid van intermenselijke relaties en de verhouding mens-omgeving behandeld. Ook het doelloze en ontluisterende van de onafwendbare dood wordt dikwijls in beeld gebracht. Op vormelijk vlak vertaalt dit zich in een radikaal loslaten van de conventionele toneeltaal. De dialoog komt er bijvoorbeeld niet op rationele maar wel op affektieve wijze tot stand, de evolutie van het gesprek kan afhankelijk zijn van woordspelletjes, klankassociaties enzovoort... Deze parodie op de teatrale dialoog is in feite een karikatuur van onze dagdagelijkse dialogen. Mensen praten nog wel maar communiceren niet echt meer. Het satirische is dus alom aanwezig.

CaTo speelt “De koning sterft” uit 1962. Het is een tragikomedie en een eerder metafysisch stuk van Ionesco. Hij schreef het naar eigen zeggen “om te leren sterven”. Ionesco beschouwde de literatuur als zinloos en zelfbedrog omdat de dood er toch

niet mee overwonnen kan worden. Hij wou mensen hun angst voor de dood laten overwinnen door hen de harde waarheid te vertellen. Binnen de tijdslimiet van de voorstelling wordt het hoofdpersonage, koning Bérenger, gekonfronteerd met zijn naderende dood. Het geheel wordt opgevat als een seremonie die begint met de letterlijke aankondiging ervan door de wacht en eindigt bij de dood van de koning. De duur van het stervensproces valt samen met de duur van de voorstelling. Tijdens het spelen maken de personages ook opmerkingen als: “je zult over anderhalf uur sterven”, “je sterft aan het eind van de voorstelling”, “je hebt nog een uur” en “het programma wordt punt voor punt afgewerkt”. Het stuk is een lange aaneenschakeling van afwisselend zwakke en sterke momenten (crescendo en decrescendo) op de lijdensweg van de koning. Een pauze ware wel aangenaam geweest, want nu begin je haast daadwerkelijk te wensen dat die vervloekte koning er toch maar zo gauw mogelijk het bijtje bij neer legt. Regisseur Jan De Vuyst was hier echter principieel tegen.

Agonie

Veto: “De koning sterft” is niet direct het meest bekende of stereotiep absurde werk van Ionesco. Waarom werd precies hiervoor gekozen?

Jan De Vuyst: “Ten eerste omdat het mijn lievelingsstuk is en ten tweede omdat de

Ionescokenner in Leuven, Prof. Beyen, die trouwens in 1977 de laudatio voor de auteur uitsprak, dit stuk bespreekt in zijn lessen aan de Romanisten. Ik vind het daarenboven een actueel thema. Als je nu de hele situatie van de witte mars bekijkt dan is dat toch ook een crisis van het gezag. In het stuk zitten daarenboven heel wat verwijzingen naar ons eigen maatschappijje, de

unief. De originele tekst, in dit geval een vertaling uitgegeven bij de Bezige Bij, hebben we hier en daar wat bijgewerkt en eigentijdsder gemaakt. Daarbij hadden we het boekje van postmodern theater open. Dat konstant op het publiek inspelen bijvoorbeeld, dat mag normaal niet.»

Grotowski

Wie de overigens zeer behoorlijke acteerpresetaties met eigen ogen wil gaan bekijken, duffelt zich best warm in. De schaarse kleding van de spelers, in combinatie met de de kille atmosfeer in de kapel is immers niet echt hartverwarmend. Wanneer het hoofdpersonage op de koop toe nog gestript wordt en met koud water gewassen, krijg je als toeschouwer helemaal een beroerte. We vroegen de regisseur naar het doel van deze ijsbeerpraktijken.

De Vuyst: “Dat is in feite ontleend aan het zogenaamde theater van de wredeheid, je weet wel, met Grotowski enzo. De schaarse kleding moet de vormen van het lichaam en de poses van de acteur benadrukken.»

Veto: Waarom spelen jullie onmiddellijk een dergelijk moeilijk stuk met debutanten?

De Vuyst: “Je kunt toch moeilijk “Het bokje onder het rokje” spelen. Waarom zouden we in godsnaam met brol beginnen. Wij kunnen toch geen “Kaviaar en spaghetti” of “Slisse en Cesar” spelen. Je kan je stiel als acteur veel beter leren als je de grote rollen, die je in het amateurtoneel nooit zou krijgen, eens kan doen. En waarom ook niet? Als we op onze neus gaan, dan gaan we toch gewoon op onze neus. Dat is toch geen enkel probleem.»

Nathalie Vernimme

De koning sterft op 15, 16, 17, 22, 23 en 25 januari in de kapel van het Zwartzusterscollege. Je kan best reserveren op tel. 32.43.70. Kaartjes kosten 200 frank en 150 frank voor studenten. Bovendien krijg je een Aco-vermindering van 100 frank. De vzw CampusToneel heeft ook een thuispagina op Internet. Je kunt die vinden op <http://www.kuleuven.ac.be/admin/rd/niv3p/cc-i08.htm>.

cultureel centrum

Leuven

(advertentie)

Boeiend barokconcert Jean-Philippe Rameau II Fondamento o.l.v. Paul Dombrecht

Op het programma staan twee balletopera's van Rameau (1683-1764) “Les Fêtes de l'Hymen et de l'Amour” werd gecreëerd n.a.v. het huwelijk van de Franse kroonprins met Marie Joséphe van Saksen.

Drie Egyptische godheden, Osiris, Canope en Horus figureren voor de drie entrees.

“Le Temple de la Gloire” werd gecomponeerd voor de viering van de Franse overwinning in de Oostenrijkse successie-oorlog.

Een waar feest voor het oor!

Donderdag 16 januari 1997 om 20:00 u

Predikherenkerk, O.L.V.-straat

Toegangsprijzen: 650/450 fr.

(10% korting voor studenten)

Reservatie: 016/222 113

Uw Fantasy & SF winkel in Leuven

Tiensestraat 155
Tel: 29.29.84

Het Oog des Meesters

MAGIC
The Gathering™

Kunst als middel tot integratie

Ivan Braems, 'Kegelspel', 1993

(foto Hilde Braet)

Artistiek werk van licht mentaal gehandicapten, is dat kunst of zomaar wat bezigheidsterapie? Een vrouw die meervoudig gehandicapt is en toch prachtige kalligrafische aandoende tekeningen maakt, waar klassee je dit? De overzichtstentoonstelling 'Kunst in sirkels' wil op deze vragen geen antwoord bieden, maar probeert wel "het debat open te gooien", zoals dat heet. Ze presenteert werk uit ongeveer dertig verschillende instellingen in Vlaanderen op een reizende tentoonstelling, die eerst halt hield in Brussel, nu in Leuven loopt en later naar Hasselt, Mechelen, Gent en Brugge verhuist. Dit initiatief van Vlaams minister voor Gelijke Kansen-beleid Anne Van Asbroeck, wil een brug slaan tussen twee werelden, waarin mensen naast elkaar leven "als punten op dezelfde sirkel." De tentoonstelling in Leuven is het resultaat van een samenwerking tussen de stad Leuven, het Centrum voor Amateurkunsten te Anderlecht en Toemeka Basisbeweging Vrijwilligers.

Het is niet echt een nieuw fenomeen, de groeiende aandacht voor vreemde kunstuitingen. Nadat op het eind van de 19e eeuw de Japanse kunst in onze kontereien een ware sensatie bleek, was het rond 1910 de beurt aan de zogeheten 'primitieve kunst', die door Picasso geniaal werd geherinterpreteerd in zijn kubistische vormentaal. In de jaren twintig stelde de Duitse psychiater Hans Prinzhorn een grote priveverzameling samen van kunst van schizofrenen uit de instelling in Heidelberg, waar hij werkte. De invloed van Freud is hier natuurlijk niet ver weg, maar jammer genoeg kreeg deze vernieuwende benadering van geesteszieken en hun creatieve productie totnogtoe nauwelijks of geen navolging. Deze prachtige verzameling werd in 1996 onder de titel 'La beauté insensee' nog in Charleroi getoond. De tweede feministische golf zorgde in de jaren zestig voor een grote belangstelling voor vrouwelijke kunstenaars die, hoewel absoluut geen minderheid, doorheen de geschiedenis toch steeds stiefmoederlijk werden behandeld. Germaine Greer's "Vrouwenwerk. Een wedloop vol hinderenissen" (1980) belichtte de — tot dan toe nagenoeg onbekende — vrouwelijke kunstenaars vanaf de late middeleeuwen vanuit een feministisch perspectief. Ook de jonge vereniging 'Gynaika' uit Antwerpen houdt

zich bezig met de relatie vrouwen en kunst. Natuurlijk is dit maar een greep uit de geschiedenis. Toch zijn er een aantal gemeenschappelijke kenmerken bij al deze initiatieven. Wat opvalt, is het beperkte begrippenkader waarmee 'kunst' in het algemeen en dit werk in het bijzonder gedefinieerd kan worden, en dat bij zo'n categorisering zeker problemen stelt. Wanneer je het werk van 'minderheden' als vrouwen (!), allochtonen, gehandicapten en ouderen apart voorstelt, versterk je natuurlijk — zelfs ongewild — de hokjesmentaliteit. Voorstanders van zo'n presentatie werpen dan op dat deze kunst een uniek karakter heeft dat eerst als een aparte categorie moet gepresenteerd worden vooraleer de konfrontatie met andere kunstwerken en kunstenaars aan te gaan. Anderen zien deze etikettering als een versterking van een soort mikro-nationalistische benadering, een doorgedreven uiting van het bewustzijn dat men tot een minderheidsgroep behoort. Volgens Sylvain Van Labeke van het Centrum voor Amateurkunsten, koördinator van het Kunstproject, kan je de geselecteerde werken zeker 'goede amateurkunst' noemen. "Ze overstijgen het alledaagse handwerk, en zijn zeker geen veredelde vorm van bezigheidsterapie. Zo is er bijvoorbeeld een schilderij dat op ingenieuze wijze de leefwereld van de patiënt gekondenseerd verbeeldt, en dat als dusdanig zeer origineel en creatief is. Een vrouw maakt prachtige tekeningen, die sterk doen denken aan Japanse kalligrafie. Wanneer je weet dat deze meervoudig gehandicapte vrouw zelf geen potlood kan nemen — men moet het haar in de handen stoppen — versterkt dat natuurlijk de indruk die je van dit werk hebt. Het is zeer sober en direct, maar daarnaast zijn er ook opvallend kleurrijke werken in de tentoonstelling opgenomen." Van Labeke benadrukt verder dat je ook zonder deze informatie sterk onder de indruk raakt van de gepresenteerde kunstwerken. De stelling als zou het werk dus alleen maar waardevol zijn omwille van de — biografische — achtergrond van de kunstenaars, wordt hiermee onderuit gehaald. De selectiecriteria tonen echter aan waar het schoentje zo'n beetje wringt: er werden in totaal 84 werken geselecteerd door vijf mensen, waaronder twee Gentse kunstenaars en kunsthistorica Ann Knaeps. Dit op basis van hun eigen smaak, aangevuld door vergelijking van de werken en zoveel mogelijk foto's. Je kan het dan ook een gemiste kans noemen dat bijvoorbeeld niet één van de patiënten mee gekonstateerd werd, aangezien deze mensen waar-

schijnlijk een andere smaak hebben en dus andere werken zouden kiezen. Wanneer men kunstwerken van mentaal gehandicapten als dusdanig tentoon stelt, bestaat het gevaar dat de toeschouwer immers niet dezelfde criteria zal hanteren als voor andere, normaal begaafde kunstenaars. Men brengt werken bijeen onder een aparte noemer, maar laat de kunstenaars niet zelf participeren in het hele opzet. Dreigt dit dan niet het zoveelste 'betuttelende', zeg maar paternalistische initiatief te worden, waarbij de werken niet meer voor zich spreken?

Kat

Van Labeke: "Dat zou je zo kunnen zien, maar dat is absoluut niet de bedoeling geweest. De keuze van de werken aan een paar kunstenaars zelf overlaten is natuurlijk een andere optie, die we voor de toekomst zeker niet uitsluiten. In Nederland staat men op dat vlak reeds veel verder. Het museum Stadshof in Zwolle brengt daar 'Outsider Art', naïeve kunst van zowel gehandicapten als normaal begaafden. Geen kat die het onderscheid merkt, want alles wordt gewoon door elkaar gepresenteerd. Iets dergelijks willen wij via een soort kunstbank ook realiseren. Dat moet een uitleendienst met werk van gehandicapten worden, waarbij de keuze niet alleen bepaald wordt door de ontleraar maar ook door de kunstenaar zelf, die kan beslissen welk werk hij

vrij wil geven." Een ander probleem is dat de werken 'representatief' moesten zijn, dit wil zeggen dat er uit elke Vlaamse instelling — van Hasselt tot Kortrijk — minstens één werk moest komen. Dit zorgt voor een vrij ongelijke verdeling, wat ook tot uiting komt in de zeer verscheiden kwaliteit van de tentoongestelde werken. Het concept 'overzichtstentoonstelling' — wat betekent 'werk uit kunstateliers van Vlaamse instellingen' — heeft als spijtig resultaat dat onder de vlag van de representativiteit een vaak zeer moeilijke keuze moest gemaakt worden. Het is jammer dat zulk een criterium voor beeldende kunst moet gelden. Dat doet in zekere zin immers afbreuk aan het geheel.

Zakjes

Er werd geopteerd voor zoveel mogelijk verschillende technieken, om de verscheidenheid van de artistieke creaties in de verf te zetten. De uiteindelijke bedoeling is immers om verstandelijk gehandicapten beter te integreren in alle domeinen van de samenleving, en daar hoort het kulturele zeker bij. Van Labeke: "We willen ook de vooroordelen omtrent licht mentaal gehandicapten wegwerken, en laten zien dat zij tot heel wat meer in staat zijn dan zakjes plakken in een beschermde werkplaats. Wat de kunstcritiek van deze tentoonstelling vindt, kan me — eerlijk gezegd — niets schelen. Het voornaamste is immers dat de deelnemers zelf er beter van worden."

Dit kunstproject loopt in verschillende steden, waarbij men tevens aansluiting zoekt met andere kulturele manifestaties. Museabezoek en historische stadswandelingen moeten toegankelijkheid worden voor gehandicapten. In Gent werd er sinds 1990 'Kunststeden' opgestart, een speciaal programma voor licht mentaal gehandicapten, en dat wordt dit najaar ook in Leuven ingevoerd. Daartoe volgen de Leuvense Stads-gidsen een zesdaagse opleiding, die hen voorbereidt op de specifieke aanpak van andersvaliden. "Er wordt, zowel van organisatorische kant als door de gehandicapten zelf, zeer positief gereageerd op dit initiatief", aldus projectleider Van Labeke, "en wij hopen dan ook dat het algemeen ingang vindt. Onze mensen nemen ook later de werkboekjes nog vaak ter hand, en spreken over de stad die ze bezocht hebben en de dingen die ze beleefden en zagen. Wij zijn er dan ook vast van overtuigd dat zulke initiatieven enorm integratiebevorderend werken."

Ann Bries

'Kunst in sirkels' loopt van 17 januari (vernissage om 19.00 u) tot 8 februari op de zolder van het Kultureel Centrum Romaanse Poort in de Brusselsestraat, en dit elke werkdag van 10.00 u tot 16.30 u. Interessant leesvoer is het standaardwerk van psychiater H. Prinzhorn, "Artistry of the Mentally Ill" (1922), laatste herdruk 1995, uitgeg. door Springer Verlag Wenen-New York en het zeer recente werk van J.J. Schiltkraut: "Depression and the Spiritual in Modern Art. Hommage to Miro", 1996, uitgeg. door J. Wiley.

(advertentie)

Verhuur - verkoop geluids- en lichtmateriaal

Disco-bars, P.A., Karaoke, lichtinstallaties

Kom eens langs of telefoneer en vergelijk onze prijzen!

Brusselsesteenweg 34 Herent
Tel & fax: 016.23.70.40

De eigenheid blijft

Twee jaar geleden werden plannen opgevat om de Leuvense stadsschouwburg te restaureren. Vorige week werden de werkzaamheden uiteindelijk beëindigd. De drie doelstellingen, die men vooraf had vooropgesteld, werden daarbij min of meer gerealiseerd. Zo werd enerzijds de techniek aangepast aan de actuele eisen en anderzijds werd er aan de brandveiligheid gesleuteld. De voornaamste betrachting was evenwel het vrijwaren van de eigenheid van het gebouw. Alles wat waardevol leek, werd dan ook min of meer bewaard.

De werken zelf werden gespreid over verschillende fasen. In een eerste fase — mei 1994 — werden de artistenloges en de infobalie vernieuwd. Het hele gebouw werd voorzien van nieuwe elektriciteitsleidingen, kreeg een andere bevoering en een nieuw branddetectiesysteem.

In mei 1996 sloot de schouwburg opnieuw haar deuren en werden belangrijke renovatiewerken gestart aan de zaal, de foyer en de inkomhal. Dit werd dan gekoppeld aan de vernieuwing van de verwarmingsinstallatie, de belichtings- en klankinstallatie. Het totale prijskaartje van de werken bedroeg ongeveer 200 miljoen frank.

Beeld

Tijdens een rondleiding in het gebouw, ter gelegenheid van de officiële opening, werd het publiek gewezen op de aangebrachte veranderingen. In de inkomhal was het beeld van kunstenaar Herman Dottermans de voornaamste vernieuwing. Het beeld — een naakte liggende vrouw met in haar uitgestrekte armen een kind — kreeg de naam Mater Artium mee. Dat het beeld eerst een andere naam droeg en al enige tijd in het atelier van de kunstenaar lag te verkomen, waar het bij toeval werd ontdekt, deed bijzaakbaar geen afbreuk aan de waarde ervan.

Rechts van de inkomhal bevindt zich de eretrap. In vroegere tijden werd deze trap enkel door de goeude burgerij gebruikt. Hierlangs konden zij ongehinderd

(foto Dirk Bernard)

de foyer of hun loges bereiken. Momenteel ligt deze monumentale trap — met groene leuning en vergulde ornamenten — er enigszins verlaten bij. In de oorspronkelijke plannen zou de trap dan ook verdwijnen, maar hiertegen rees verzet. De trap, met bovenaan roze wandschilderingen in grisaillotechniek, waarop verschillende dansscènes worden uitgebeeld, zou te waardevol zijn. Hij werd dan ook behouden en kan nu eventueel gebruikt worden wanneer er feestelijke bijeenkomsten in de foyer plaatshebben.

Lier

In de foyer — een zaal in art deco-stijl met mooie, kleurrijke fresco's — duiken vier kleine panelen op die opnieuw de dans verpersoonlijken. Op elk van deze schilderijen staat een vrouw afgebeeld, gekleed in een doorschijnende sluier met een tamboerijn en een overvloed aan bloemen. Voornaamste kleuren die werden gebruikt zijn oranje, groen en blauw. Een van de twee grootste panelen geeft een heroïsch epos weer dat geïnspireerd is op het verhaal

van Don Quichotte. Opmerkelijk detail: dit schilderij geeft een lier weer, een motief dat trouwens nog op meerdere plaatsen in de schouwburg terugkeert.

Toen na de eerste wereldoorlog en de vernieling van de schouwburg een wedstrijd werd uitgeschreven voor de voltooi-

de zitplaatsen beneden werd aangepast en vergroot. De installatie van een elektroakoestisch systeem zou dan weer het probleem van de verstaanbaarheid moeten oplossen. Het systeem dat ook al in de Verenigde Staten en Nederland wordt toegepast — nog maar op vijftig lokaties — is een digitaal systeem dat het mogelijk zou maken de schouwburg te gebruiken voor grote orkesten of konserten. Vroeger werd de zaal vrijwel uitsluitend aangewend voor theater- en dansvoorstellingen en was de basisakoestiek voldoende. De vraag naar een groter aanbod, maakte de aanpassing van de akoestiek onontbeerlijk. Dit euvel had eventueel ook kunnen opgelost worden door de zaal te verbouwen. Maar deze keuze lag minder voor de hand daar ze onvermijdelijk inhoudt dat ook aan de eigenheid ervan wordt geraakt. Nu zal met behulp van 122 luidsprekers, her en der in de zaal aangebracht, en vier microfoons, getracht worden de verstaanbaarheid te verbeteren.

Wie nu de schouwburg bezoekt en denkt op spektakulaire vernieuwingen te stuiten, komt enigszins bedrogen uit. De meeste veranderingen zijn wel opmerkelijk, maar niet echt opvallend. Wel wordt de bezoeker vanaf het eerste moment getroffen door de warmte en de gezelligheid die de meeste kamers uitstralen. Ook het streven naar meer eenheid in de versiering — onder andere door de vloerbekleding — en de interne herstructurering van de schouwburg zijn pluspunten. Dat de meeste aandacht uitging naar het behoud van de eigenheid van het gebouw eerder dan naar het meer functioneel maken ervan, is dan weer een beslissing die meer navolging verdient bij grootse restauratiewerken.

Kurt Wouters

Vrijdag 17 januari 1997

Collegium Vocale

o.l.v.
Paul Van Nevel

AB ORIENTE VENERUNT MAGI Het verhaal van de drie wijzen

Jacobus Gallus - Clemens non Papa -
Jan Pieterszoon Sweelinck
Tomàs Luis de Vittoria - Orlando di Lasso

Predikherenkerk

Onze Lieve Vrouwstraat - 3000 Leuven

deuren 19.30 uur
aanvang 20.00 uur

Kaartenverkoop Kaarten

Stadsschouwburg
600 frank
Bondgenotenlaan 21
frank

3 5 0

Hong. vblr. zkt. slppl. ivm Lisst

Naar aloude gewoonte zal Leuven ook dit jaar weer overspoeld worden door buitenlandse sporters. In het kader van het Lisst — het 'Leuven International Students Sports Tournament' — zullen enkele honderden studenten van over heel Europa eind februari in onze gezellige universiteitstad de krachten komen meten. Overdag worden de gasten op het Sportkot bezichtigd met allerlei sportcompetities, soms gevolgd door een kroegtocht. Na gedane arbeid verlangen ze echter naar een zacht bed, en het is daarvoor dat de mensen van Sportraad, die Lisst organiseren, een beroep doen op vrijwilligers.

Er wordt gezocht naar mensen die gedurende de week van 24 tot 28 februari één of meer buitenlandse studenten op hun kot willen uitnodigen. Die brengen zelf een matje en een slaapzak mee, dus je hoeft niet eens een extra bed te voorzien. Eten doen ze ook op het Sportkot. Bovendien krijgen de huisvesters een gratis kaart voor de Lisst-TD, het spetterende eindfeest van het sportgebeuren. Niet te missen.

(mg)

Informatie over het Lisst is te vinden bij Sportraad, Ternursevest 101 in Heverlee, of op 32.61.33.

Voordeliger reizen kan écht niet.

Promotionele reisformules heel het jaar door.

Exclusieve 'luchtvaart'- 'trein'- 'bus' tarieven voor studenten en jongeren.

Dé laagste luchtvaartprijzen wereldwijd voor iedereen.

Airpassen en around-the-world tickets.

Last minute aanbiedingen.

Dé voordeligste citytrips en verblijven 'à la carte'.

Rondreizen met internationaal karakter.

Aantrekkelijke huurwagenformules.

Studenten- en jongerenkaarten.

Annulerings- en reisbijstand-verzekeringen.

Connections Leuven
Tiensestraat 89,
3000 Leuven
TEL: 016/29.01.50

Connections Hasselt
Botermarkt 8,
3500 Hasselt
TEL: 011/23.45.45

Ook te Aalst, Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Liège, Louvain-La-Neuve, Mechelen, Mons, Namur en Turnhout.

sales: 02/5500.100 ☎

Geëksposeerde Jan Bosschaert vergist zich:

"In Frankrijk zijn er duizenden tekennaars zoals ik"

Als er één tekenaar in Vlaanderen bij alle leeftijdscategorieën bekend is, dan is het Jan Bosschaert. Bij het grote publiek verwierf hij vooral bewondering met zijn sensuele Saint-Amouraffiches, zijn pinups — 'De vrouwen van Jan Bosschaert' in Panorama — of de serie strippinups in De Morgen. Kinderen kennen hem van zijn illustraties in de jeugdboeken van de razend populaire Marc De Bel en de iets ouderen van zijn stripreeks 'Sam', die hij tekent op senario van Marc 'Biebel' Legendre. Echte stripfanaten kennen hem al van zijn originele kortverhalen, die vorig jaar in het boekje 'De rode draad' werden uitgegeven, of van de striponderscheiding de Bronzen Adhemar, die hij in 1991 kreeg. Vanaf deze week hangt van zijn werk een niet te missen overzichtstentoonstelling in de Centrale Universiteitsbibliotheek.

Bosschaert is tegenwoordig blijkbaar flink aan het eksposeren. Zijn vorige tentoonstelling, 'Diabolo', is nog maar tien dagen gesloten. Die tentoonstelling liet een stoutere erotische Bosschaert zien dan gewoonlijk.

Jan Bosschaert: «Een Engelse uitgever van strips en trading cards wou een tentoonstelling maken rond engeltjes en duiveltjes. Hij had mijn affiches voor Saint-Amour gezien en wou dat ik meedeed. Ik was de enige deelnemer van het vasteland. Belangrijke Engelstalige tekennaars als Sienkiewicz, McKean, Bolton en anderen zouden de rest van het materiaal leveren. Ik had mijn werk dus snel af. Maar dan liet Bolton het afweten en geraakte McKean niet klaar. Zo is dat project de mist in gegaan. Naar aanleiding van 100 jaar strips heeft stripwinkler Mekanik dan gevraagd om er een tentoonstelling van te maken.»

Veto: Wou je met Diabolo ook van dat braafte imago afgeraken?

Bosschaert: «Oorspronkelijk wel, maar toen is de zaak-Dutroux uitgebroken (lacht). Ik heb dus bepaalde werken goed verstoppt. Ik had ook wel wat vreemde dingen gemaakt, die beter enkel aan een select gezelschap worden getoond. Ik heb vooral 's nachts aan Diabolo gewerkt. Wanneer ik dan 's morgens nog eens bekeek wat ik 's nachts had gemaakt, moest ik soms toch even slikken. Sommige ontwerpen zijn dus in mijn kaitje blijven zitten. Daarmee kunnen mijn kinderen later nog veel geld verdienen.»

Veto: Ter gelegenheid van Valentijn '96 stond er een dik ventje van Jan Bosschaert in De Morgen. Ben je de mooie vrouwen beu?

Bosschaert: «Nee, ik moest gewoon altijd in interviews uitleggen waarom ik mooie vrouwen teken. Nu kun ik zeggen: "kijk, ik heb ook een mannetje" (lacht). Ik ben voor de afwisseling wel eens bezig geweest met Sumo-worstelaars. Ik hou helemaal niet van dat macho-aspekt, dat gespierde. Met Sumo's heb je nog dat ronde, dat sensuele van een vrouw. Niet dat ik dikke mannen 'appetitelijk' vind. Op mijn schetsen staan wel redelijk veel mannen. Op de Diabolo-tentoonstelling had een journalist ze geteld. Die zei mij: "Er zijn bijna evenveel mannen als vrouwen op deze tentoonstelling. Maar al uw mannen zijn domme kloten".»

Veto: Naast illustrator en schilder ben je ook tekenaar van de stripreeks 'Sam'. Zijn de verhalen van die reeks niet te eenvoudig?

Bosschaert: «We hebben daar onlangs nog zwaar over gediscussieerd. Om de Franse markt te bereiken, hebben we overwogen

om 'Sam' meer diepgang te geven. Maar we doen dat niet, omdat we nu een publiek hebben dat we niet zomaar willen opgeven. Ik maak heel veel illustraties voor Marc De Bel. En ik zie de laatste tijd veel kinderen die mij komen zeggen: "Sinds we u kennen, zijn we eigenlijk meer fan van u dan van Marc De Bel." Met 'Sam' gaan we op de vertrouwde weg verder, we blijven in het dorpe Pruttelear. En we creëren een aantal vaste personages. We gaan 'Sam' maken zoals we dat zelf willen, niet voor de fans van Marc De Bel, niet voor Standaard Uitgeverij, want die zouden het liefst vier albums per jaar hebben met een oplage van 400.000. De verkoop van 'Sam' is daar maar één procent van. In Frankrijk vinden ze 4.000 exemplaren heel wat, maar bij Standaard is dat peanuts.»

Levenswerk

«We willen zo snel mogelijk aan tien albums geraken. Dat betekent dat we in de volgende twee jaar drie albums maken. Dat hebben we met Standaard Uitgeverij afgesproken. Zo gaat dat nu eenmaal met stripreeksen: je moet een zekere continuïteit kunnen bieden. Dan krijg je ook een plaats in de warenhuizen en het schijnt dat dat een heel groot verschil maakt in de ver-

koop. In Vlaanderen moet je een hele tijd aan een standvastig ritme strips produceren voordat het publiek overweegt om je strip te kopen. De Fransen kopen heel anders. Ik heb onlangs op een beurs in Frankrijk gesigneerd. Ik dacht dat niemand me kende en ik de gewoon de kat uit de boom zou kijken. Maar ik heb daar drie dagen aan één stuk door getekend. Die Fransen slaan een album open en als hen dat aanspreekt, kopen ze het. Blijkbaar zei mijn werk de Fransen wel iets... Ik vond dat heel vreemd.»

«We zijn volop aan het onderhandelen met een Franse ko-uitgever P&T Productions zou de Franse versie van 'Sam' overnemen van Standaard. Bij grote uitgever wordt je behandeld als een van de velen, bij zo'n kleine, dynamische uitgeverij stoppen ze veel meer energie in de weinige reeksen die ze hebben. P&T is op ongeveer elke stripbeurs in Frankrijk aanwezig.»

Veto: Je zegt altijd dat je tegelijk strips, illustraties en schilderijen wil maken, maar nu ga je continu aan 'Sam' werken.

Bosschaert: «Het zal moeilijk worden, maar ik ben dat wel van plan. Het staat er zwart op wit, dus ik kan niet meer terug. Met die drie albums moeten we weten waar we met 'Sam' aan toe zijn. Over enkele maanden word ik veertig. Als ik elk

jaar een 'Sam' maak, kom ik misschien voor mijn pensioen aan twintig albums. Voor zestigduizend frank per jaar vind ik het ook niet de moeite om daar zoveel tijd in te stoppen. Als het na die tien 'Sam's' nog niet lukt, stop ik totaal met strips.»

Veto: Betekent dat dat de langverwachte volwassenenstrip van Jan Bosschaert er niet meer komt?

Bosschaert: «O jawel. Ik moet die verwachtingen hoog gespannen houden. Maar dat noem ik geen strip meer, dat is een levenswerk.»

Veto: Ik ben misschien naïef, maar ik zou denken dat jij met je mapje

naar een Franstalige uitgever stapt en één en ander laat zien. Wanneer de uitgever van zijn verbazing bekomen is, tekenen jullie een kontrakt en jij leeft nog lang en gelukkig.

Bosschaert: «Zo eenvoudig is dat niet. De volwassenenstrip die ik wil maken, is een one-shot. Sommige uitgeverijen die one-shots publiceren, willen alleen maar 'Sam'-achtige strips van mij, andere willen een reeks maken van die one-shot. Als ik met die volwassenenstrip begin, moet ik met 'Sam' stoppen. Ik kan niet met twee strips tegelijk bezig zijn. En 'Sam' heeft nu zoveel plaats ingenomen in mijn leven... Pas na die tien albums van 'Sam' zal ik nog eens denken aan die droom, de volwassenenstrip.»

«Bovendien zijn er in Frankrijk duizenden tekennaars zoals ik. Die brengen één album uit dat nauwelijks verkoopt, en dat is het dan. Stel dat ik een strip uitgegeven krijg bij een grote Franse uitgever. Dan ben ik een held in Vlaanderen, maar er wordt waarschijnlijk nauwelijks een album van verkocht. Een volwassenenstrip zal mij enorm veel werk kosten en uiteindelijk zal zo'n strip toch maar een afkooksel zijn van mijn schilderijen. Dan denk ik dat ik beter mijn energie in mijn schilderijen steek.»

Veto: Met een strip zou je toch meer mensen bereiken dan met een schilderij.

Bosschaert: «Dat weet ik nog niet te zeker. De mensen die in Vlaanderen het meest op mijn volwassenenstrip zitten te wachten, dat zijn de stripcritici. Ik wil strips maken waar ik me goed bij voel.»

Da Vinci

Veto: Toch denk ik wel eens dat de helft van de kopers van 'Sam' volwassenen zijn, die gewoon fan zijn van al het grafische werk van Jan Bosschaert.

Bosschaert: «Dat is wel zo. Ik heb tweeduizend harde fans en de andere tweeduizend kopers zijn fans van Marc De Bel (lacht). Ik heb volgende week een afspraak bij Casterman, om eens over een volwassenenstrip te praten. Ik heb vroeger bijna een mooie reeks bij die uitgever gehad, maar dat is om allerlei domme redenen afgesprongen. Ik weet wel niet goed wat ik moet gaan vertellen, want ik heb net die afspraak gemaakt voor 'Sam' met Standaard.»

Veto: Wat beschouw je zelf als je beste strip?

Bosschaert: «(lange stilte) Er zit er eigenlijk geen bij... De slechtste kun je altijd vragen, maar de beste... Het kortverhaal 'Water' uit 'De rode draad' zal wel mijn beste zijn.»

«Ik beschouw mezelf helemaal niet als striptekenaar. Ik breng graag figuurtjes toe... leven en ik wil heel mooie tekeningen maken. Ik koop nogal wat strips, voor de tekeningen. Toen ik vijftien was, las ik een interview met Franquin. Dat was toen mijn grote god. Hij vertelde dat hij geen strips las. Ik vond dat toen een schande, maar nu merk ik dat ik zelf ook geen strips lees. Ik herlees mijn 'Sam's' wel eens als ze uitkomen, omdat ik dan een idee kan krijgen over hoe die strip overkomt bij de lezer. Franquin was één van de twee mensen die ik ooit nog een handje wou geven. Met Vandersteen was ik ook te laat...»

Veto: Omdat je met zo veel verschillende dingen bezig bent, bereik je een heel gevarieerd publiek.

Het Saint-Amourpubliek kent je stripwerk waarschijnlijk niet en omgekeerd. Stoor je dat? **Bosschaert:** «Nee. Da Vinci heeft ooit gezegd: "Je moet het publiek niet vervelen." Ik vind het dus leuk om allerlei verschillende dingen te doen. En als je een tentoonstelling samenstelt, is het een voordeel dat je niet allemaal strippagina's naast elkaar moet hangen.»

Gert Meesters

De overzichtstentoonstelling van Jan Bosschaert is van 15 januari tot 7 februari tussen 8.30 u en 19.00 u (weekdagen) of tussen 8.30 u en 13.00 u (zaterdag) gratis te bekijken in de Universiteitsbibliotheek. Op 14 januari om 20.00 u wordt de tentoonstelling feestelijk geopend, met onder andere een ode van Jan De Smet (De Nieuwe Snaar) aan Jan Bosschaert. Op 6 februari signeert Bosschaert vanaf 16.00 u in Het Besloten Land.

